

Nepriklausoma Lietuva

LITHUANIAN INDEPENDENCE • INDEPENDENT LITHUANIA

Nr. 26.

1976 m. BIRŽELIO – JUNE 30 d.

CANADA – MONTREAL – (Established 1941).

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

OLIMPINĖ RUOŠA

Kartuomenė jau saugoja atvykstančius jaunus atletus į Olimpinių rajoną.

Dėl būsimosios susisiekimo kelių policija suka galvas, nes manoma, kad ateinančių 6-ty savaitės laikotarpyje į Montrealį atvyks apie 4 ml. žmonių. Ant mūsų kelių kasdien nuamdoma apie 60-100.000 ekstra auto mašinų. Tačiau visi darbuotojai nusiėmę optimistiškai ir šven-tiškai, kai rūpestis dėl pas-tatų laiku baigimo atkrito. Olimpinių žaidynių metu daugelis atostogaus, ir įmo-nių sunkvežimiai bus nuo ke-lių nuimti.

NEBAIGTA ISTORIJA

Nors jau daug metų praėjo nuo visą pasaulį sukrėtusio JAV prezidento John Kenne-dy nužudymo, tikrų, pilnų ži-nių, kas suorganizavo ir ko-dėl jį nušovė vis dar nebuvo patiekta. Spekuliacijos, abe-jonės kursavo žmonių tarpe ir įvairioje amerikiečių spaudoje. Šiuo metu naujaus-ia šios tragiškos istorijos versija yra ta, kad Castro suorganizavo ir įvykdė a-tentatą su Maskvos pritari-mu ir pagalba. Esą, prezi-dentas Johnson žinojęs apie tai ir užsiminęs senatoriui Schweiker, kad ką jis žinąs, turės būti kada nors pas-kelbta.

ABC žinių komentatorius H. Smith pasisakė, kad John-son'as kartą jam privačiai išsitaręs: "Aš pasakysiu jums kai ką, kas jus tikrai sukrės... Kennedy bandė "sutvarkyti" Castro, bet Castro pirmasis prie jo pri-ėjo".

Smith tikrai buvo sukrės-tas tokios žinios ir klausinėjo detalių. Bet Johnson'as jį nedavė, pridėdamas tik, kad vieną dieną vistiek vis-kas paaiškės.

Komentatorius sako, kad jis tuojaus šį pasikėlbėjimą užrašęs ir niekam nesakęs. "Bet dabar, aš manau, kad reikia apie jį viešai paskelbti".

Senatoriaus Schweiker ty-rinėjimo komisija sakanti, kad CIA ir FBI nuslėpė pag-rindinius to nužudymo davi-mus, nepranešdami Warren Komisijai apie planus prieš Castro, kurie betgi Castro, atrodo, nebuvo paslaptis.

LAIKRAŠTIS TEISMAN...

JAV News Week kores-pondentas Maskvoje, Alfred Friendly patraukė į teismą sovietų savaitraštį Literary Gazette už jo apšmeižimą, kad jis dirbęs CIA. Teismas jo skundą priėmė. Friendly reikalauja, kad oficialusis Rašytojų Unijos savaitraštis tai paskelbęs, viešai žinią atšauktų ir jo atsiprašytų.

LENKAI PROTESTUOJA

Iš Varšuvos pranešama, kad Lenkijos vyriausybė bu-vo priversta atšaukti savo planus pakelti maisto kainas po to, kai darbininkų masė, protestuodama, išplėšė traukinių bėgius už Varšuvos ribų ir kitose krašto srityse. Vietinių traukinių bei tarp-tautinio ekspreso Paryžius-Varšava judėjimas buvo sus-tabdytas.

Premjeras Piotr Jarosze-vicz kreipėsi netikėtu vienos minutės pranešimu televizijoje, pareiškdamas, kad vy-riausybė nutarė persvarstyti maisto kainas ir kol kas pa-liks jas tokias, kokios buvo.

Už Varšuvos Ursus Trak-torių gamybos įmonės dar-bininkai pasakė reporteri-ams: Mes streikuojame. Kitos Lenkijos įmonės taip pat streikuoja, įskaitant Baltijos uostus. Jie užtik-rino, kad darban negrįš tol, kol kainos nebus numuštos.

Komunistų partijos lyde-riui Gierke'ui, kuris iškilo į valdžios viršūnes po nera-mumų dėl maisto kainų pa-kėlimo 1970 m., tai buvo ne-mažas smūgis. Gierke'as pasizymėjo gyvenimo stan-darto pakėlimu anglų kasyk-lų srityse Silezijoje. Jis tuo metu pakėlė žymiai at-lyginimus ir penkiems me-tams užšaldė maisto kainas.

JONINĖS ANT KALNO

Nuo Montrealio kalno skambėjo dainos, muzika, buvo šokama ir linksmi-na-masi Šv. Jono Krikštytojo dienos proga, kuri tikrumo-je yra prancūzų kvebekiečių tautinė šventė.

Mūžiniškos minios su-plaukė į kalną. Kiti įsitaisė su visom palapinėm keliom dienom. Nors birželio 25 d. lietus irgi "krikštyjo", apie 60.000 susirinko iš-klausyti savo mėgiamųjų dainininkų ir muzikų kon-certų. Vieni lietaus nebojo,

kiti gelbėjosi suimprovizavę palapines iš plastikos maišų ir kartono dėžių.

Be keltolikos smulkesnių incidentų buvo sulauktytas ir asmuo, kuris grąsindamas peiliu, apipylė šėnė. Neapsi-ėjo ir be kvailumo- Chalet langai ir durys buvo "iši-linksmintų" išdaugyti ir padaryta nemažai nuostolių. Bet-- palyginus su seniau vykusiais vandalizmais, tai jau didelė pažanga.

PERDAUG PIENO

Kanados Žemės ūkio mi-nisteris Whelan susitiko su Quebec'o ir Ontario provin-cijų Žemės ūkio ministe-riais pasitarti dėl problemų, kurios iškilo tarp perdaug pie no produktų pagaminančių ūkininkų.

AMIN – VIENINTELIS

Ugandos prezidentas Idi Amin, pasizymėjęs diktato-rius dideliais žiaurumais ir sauvaiavimais, paskelbė, kad jis paskirtas būti krašto prezidentu iki gyvos galvos. Sakas, kad šia garbę jam su-teikė Ugandos gynybos ko-misija.

LIŪTYS JAPONIJOJE

Vakarų Japonija kenčia nuo liūčių. Daugelis namų apsemta, iki dabar žuvo a-pie 40 žmonių.

INFORMACINĖ BROŠIŪRA

Canadian Scene, informa-cinė brošiūra skirta ypač imigrantams, leidžiama jau 25 metus. Daugelis žinių apie Kanados kraštą, papro-čius, tradicijas ar svarbes-nes institucijas informuoja ateivius. Po Antrojo Pa-saulinio Karo į Kanadą atsi-kėlė virš 3 ml. naujų gyven-tojų. Etniška spauda, radijo, televizija gauna šias infor-macijas, kurios verčiamos šiuo metu į 14 kalbų.

/Canadian Scene, Issue 956/.

BENDRUOMENYBĖS

DOKUMENTUOTAS VAIDINIMAS

Š.m. birželio 3 d. Cong-res. Record /psl.E 3096/ patalpino John M. Aschbrook /R-Ohio/ kalbą Atstovų Rū-muose. Jis papasakojo apie gegužės 27 d. British Broad-casting Co. dokumentuotą vaidinimą /documentary/, pavadintą "KGB-Slaptoji So-vietų Policija". Jį paruošė Mischa Scorer, apkeliavęs pasaulį ir turėjęs pasikalbė-jimus su aktyviais liudi-ninkais – tiek KGB aukomis, tiek defektoriais.

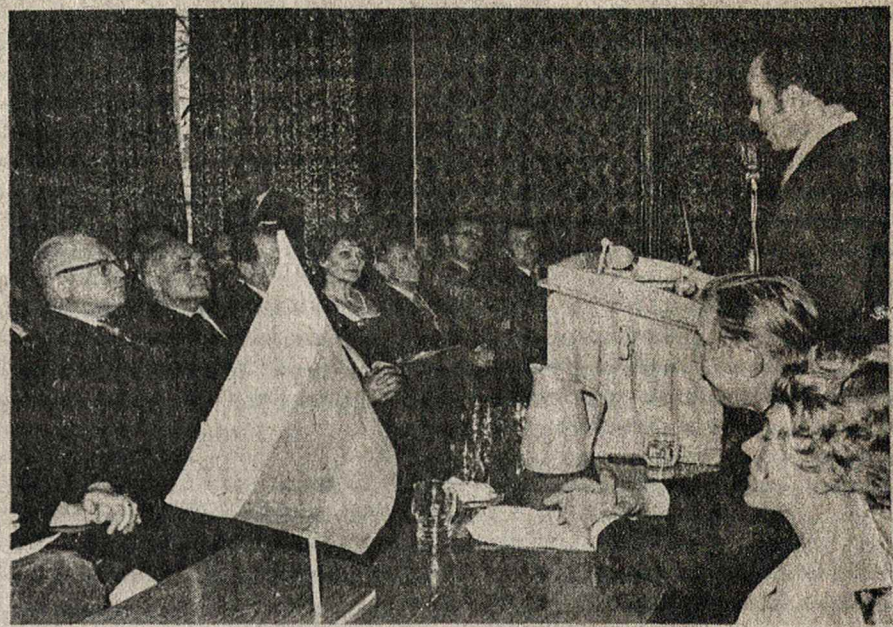

Foto: V. Noreika

Įdomią vaidinimo dalį su-darė sovietų juridinė siste-ma. Aiškiai matosi absoliuti teisėtumo stoka politinėse bylose. Visos "specialaus" ar politinio pobūdžio bylos yra KGB žinioje, susitarian-t su Valstybės Prokuroru. Vi-si teisėjai yra komunistų partijos nariai; advokatai turi turėti specialų leidimą tokias bylas ginti, ir tos by-las retai būna viešos. Ne-nuostabu, kad išteisinimai beveik negirdėti.

Toliau seka pasikalbėji-mas su Zigmą Butkum, buv. limo knygą esu numatęs iš-sovietinių teisėju okupuotoj leisti dar ir Vokietijoje. Jos Lietuvoj, prieš tai, kai jis teksto perredagavimas į vo-1972 metais pasitraukė į Va-kiečių kalbą faktiškai jau at-karus. Jis, korespondento liktas. Belieka vertimą tik paklaustas, taip nupasakojo perrašyti, kad būtų galima teisėjų santykius su KGB:

Zigmas Butkus: Oficialiai jie nėra laikomi KGB na-riais. Tačiau /ten/, kaip ir kitose organizacijose, KGB turi savo atstovus. Jie turi tiesioginius ryšius su teis-mais ir prisimenu, kai aš buvau teisėju, mes turėjome asmeniškus ryšius su KGB žmonėmis. Tam tikrais at-vejais jie užsukdavo į mano raštinę ir pareiškėdavo: "To-kioj ir tokioj byloj tas ir tas patartina padaryti". Ir taip ir reikėjo daryti, nes išet-ties nebuvo.

Mischa Scorer: Ar galėtu-mėt duoti kokį konkretų pa-vyzdį?

Zigmas Butkus: Pavyzdžiui, Kaune, katalikų kunigo Zdebskio byla. Aš tuo metu vadovavau Kauno advokatū-rai. Buvau pakviestas į Kauno miesto vieno rajono komiteto partijos būstinę ir pirmasis sekretorius, kuris mane asmeniškai pažinojo, pasakė: "Štai įsakymas. Taip turi būti". Aišku, pasikvie-čiau gynėją ir paaiškinau jam, kad jam geriau būtų visai atsisakyti nuo bylos, ką jis ir padarė. Paskyriau ki-tą advokatą, kuris veikė tik pro forma.

Mischa Scorer: O ką jeigu teisėjas turi sąžinę?

Zigmas Butkus: Na, tai jis turi eiti prieš tą savo sąžinę, nes, jei nenori nus-toti darbo, negali nieko kita

Adv. Z. Butkus tik atvykęs į JAV, dar pranešimą apie padėtį Lietuvoje, per vieną ALT'o suvažiavimą.

padaryti.

Kongresininkas Aschbrook baigia savo kalbą taip: "Mes visai supagrinu galime sa-ve paklausti, kodėl kaip tik British Broadcasting Co. ē-mėsi tirti ir atskleisti KGB sauvaiavimus Sovietų Są-jungoje. Ką daro liberalinės Amerikos radijo ir televizij-os stotys, kai atsiranda toks reikalas. Gal perša detentė?"

PADĖKITE SVARBIAME REIKALE

Kaip įvairiomis progomis jau buvau pagarsinęs, Suki-mas su Zigmą Butkum, buv. limo knygą esu numatęs iš-sovietinių teisėju okupuotoj leisti dar ir Vokietijoje. Jos Lietuvoj, prieš tai, kai jis teksto perredagavimas į vo-1972 metais pasitraukė į Va-kiečių kalbą faktiškai jau at-karus. Jis, korespondento liktas. Belieka vertimą tik paklaustas, taip nupasakojo perrašyti, kad būtų galima teisėjų santykius su KGB:

Be to būna knygos tekstą papildyti specialiu skirsnėliu, kad konkrečiai paryškintų vokiečiams, jog Birželio sukilimas įvyko ne vien Kaune ir Vilniuje, bet buvo išsiplėtęs visame krašte ir kad tuo lietuvių tauta buvo padariusi didelį savo i-našą kovoje prieš bendrą bolševikinį priešą, sudėda-ma tam stambių kraujo aukų.

Kalbamam papildomam knygos skirsnėliui sufor-muluoti man reikalinga tu-rėti pavadinimus vietovių /pagal apskrėtus/ kur bu-vo vietos gyventojų sukil-minių veiksmų įvykę, kada ir kuo jie buvo pasireiškę /trumpais aprašymais, ne-atskleidžiant pavardžių, jei saugumas to reikalauja/, ar turėta aukų ir kokių prida-ryta nuostolių priešt., kaip praėjo susitikimas su priar-tėjusiais vokiečių kartuo-menės daliniais ir t.t.

Visus, kas tokių duomenų galėtų pateikti, nuolankiai prašau teiktis man nedel-siant juos prisijusti mano ad-resu: 2043 36-th str., SE., Washington, D.C., 20020 USA.

Su tikra pagarba,
K. Škirpa

LAIKRAŠTIS LAUKIA JŪSŲ!

NL Bendrovės Valdyba yra nutarusi laikraštį siuntinėti tik už \$5.00 pir-muosius po užsisakymo metus, t.y. naujiems skaitytojams.

PARLAMENTO RŪMAI OTAWOJE

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle H8P 1C4, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$9.50, visur kitur - \$10.00.
Rėmėjo prenumerata nuo \$15.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir redaktorius F. Pr. Paukštaitis
Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE, QUE. H8P 1C4
Tel. (514) 366-6220

BENDRADARBIAI IR KORESPONDENTŲ SPAUDINAMOS MINTYS
NEBŪTINAI ATITINKA REDAKCIJOS NUOMONEI. RANKRAŠČIAI
TRUMPINAMI IR TAIŠOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA, GRĄŽINAMI
TIK IŠ ANKSTO SUSITARUS. UŽ SKELBIMŲ TURINĮ REDAKCIJA
IR LEIDYKLA NEATSAKO.

Savęs kontrolė

Laikas bėga nejučiomis, dirbame, skubame. Nuobodžiavimas yra lyg kokta liga, ypač vyresnio amžiaus asmenims. Darbas yra natūrali žmogaus gyvenimo pasiskirtis taip pat ir sveikatingumo šaltinis. Todėl jaunimas iš pat mažens yra pratinamas ne tik žaisti, bet ir ruoštis prie darbo, tuo padedant vaikams atitinkamai pasirinkti mokslo šaką. Svarbiausia vaikams yra pratinamas kontroliuoti save ir savo laisvą laiką, nes vėliau jaunuoliui tas labai reikalinga.

Kai prieš pirmąjį pasaulinį karą lankė mokyklas, mums nebuvo pasirinkimo ko mokytis. Buvome nedaugetis laimingųjų, kurie galėjome baigti gimnazijas ir siekti aukštojo mokslo. Visas mokslas mums buvo svetima rusų kalba, su prie du vokiečių, prancūzų ir lotynų kalbomis. Nepamiršome ir savos gimtosios lietuvių kalbos, o dažnam iš mūsų ir lenkų kalba iš mažens buvo žinoma. Tad jau susidarė 6 kalbos.

Visas tas anų laikų gimnazijos mokslas daugumoje buvo nepatrauklus, ypač tos svetimos kalbos /jų dėstymo būdas/, ta istorija /jos mokslas daugiausia buvo paremtas žinojimu datų, kada kokie karaliai gyveno ir kur ir kada vyko įvairūs karai/, geografija /visų tų skaitlinių Rusijos gubernijų ir miestų charakteringų bruožų/ ir daug, daug dalykų, ypač rusų rašytojų eilėraščių reikėdavo "išžubryti", taigi išmokti atmintinai. Todėl tad matematika, fizika ir gamtos mokslai buvo tie įdomesnieji dalykai.

Tekdavo intensyviai dirbti, nes juk retai kuris tokius prigimtus gabumus turėjo, kaip pav. mūsų klasikas rašytojas V. Krėvė-Mickevičius, kuris mokojo atmintinai beveik visus rusų rašytojų Puškino ir Lermontovo eilėraščius. Išmoka kome dirbti ir save kontroliuoti, nes žinojome, kad laikas yra brangus.

Ne vien tik svarbu, kad intensyviai darbas išmokiną savo laiką kontroliuoti. Reikia dar nepamiršti ir kitos rūšies kontrolės - sveikatingumo kontrolės. Didžiausias maisto vilioklis yra saldumynai. Mūsų gomurys, kuris iš vaikystės laikų prapatintas pamėgti saldžius dalykus, yra drauge ir mūsų kūno apgavikas. Kas patinka gomuriui, tas dažnu atveju netinka skilvui ir viso organizmo sveikatingumui. Su saldumynais suvartojame per daug kalorijų, o tuo pat metu per mažai yra proteinų ir ypač mineralinių

dalių, vitaminų, enzimų ir t.t. Tuomet kūnas pradeda krauti atsargas riebalų pavidale. Kūnas pasunkėja, nes nesame įpratę kontroliuoti savo gomurio ir gerklės pomėgių. Dar blogiau, jei mūsų gomurys įpranta reikauti alkoholio, nikotino, kofeino, ar net įvairių "dopų" /pradedant neva nekaltą marijuana - kanapėmis, hašišu ir t.t./ ir dar pridurkime, nepriveda prie gero naudojimas įvairių piliulių, raminančių ar migdomų. Nors protingas, bet piknaudžiaujantis žmogus pametęs kontrolę, pasidaro nebe normalus ir ne tik pasunkėja jo svoris, genda kepenys ir plaučiai, bet ir smegenys tampa savotiškai "sutingusios, aptemdytos".

Asmuo, nesugebąs kontroliuoti savo alkio bei troškulių, atšimpa ir protinai. Ypač vyresnio amžiaus vyrai dažnai aptingsta ir nenori nieko pozityvaus veikti. Girdi, esą kam begyventi, jei negali sau pavelti tokio arkitokio "malonumo". Žinoma, čia nesmerkiame tokie malonumai, kurie susiję su sportine veikla. Ak, juk ir vyresnio amžiaus žmogus gali žaisti pingping, lauko tenisą, čiuožti, ar kuria kita mankšta mankštintis, nes tai kaip tik palaiko raumenų ir sausgyslių tvirtumą ir kraujo apytakos sveikatingumą.

Yra didžiulė liūdnas dalykas, kad pasitaiko savęs nekontroliuojančių asmenų, valdančių plunksną ir išeinančių viešumon savo vulgariskų išsireiškimų leksikonu. Tuo būdu jie tenkina savo nekontroliuojančią ambiciją, teršdami mūsų periodinę spaudą savo neatsargybėmis leškančiomis diskusijomis. Mes labai mokame pasmerkti buvusius mūsų dvarininkų ar "šlektų" vadinamą "honorą" sakydami, kad tai buvo klaidingas garbės sąvokos interpretavimas. Bet ar neatsiranda ir mūsų tarpe tokių, kurie seka jų pavyzdžiu ir ne tik spaudoje, bet ir organizacinėje veikloje. Turime daug organizacijų, bet neužtenkamai sutarimo, nors tikslai aiškūs: lietuvybės išlaikymas prilaugančiose kartose ir siekimas Lietuvai laisvės. Bet kaip gi čia eilinis žmogus gali suprastiti tą anuometinį BALF'o ginčą, arba bandymą sukurti kitą bendruomenės branduolį ir nesutartinio ALTO su Lietuvių Bendruomene?

Talgi net aukšto išsilavinimo ir ryžtingos veiklos visuomeniniai veikėjai yra pamiršę savo kontrolės taisykles ir nori būti tikrais džentelmenais. Nėra išg-

PANORAMA

BIONIKA

Milijardus metų besivystama gyvyje gamta derinasi prie aplinkos. Ji sukūrė daugybę tobuliausiai prisitaikusių organizmų, įvairių prisitaikymo būdų bei struktūrų.

Žmogus ilgai neįtarė, jog kurdamas įvairius įrankius - instrumentus, mašinas ir bei bestrūpindamas jų pritaikymo tikslumu, jis tik kopijuoja gamtą, eidamas jau ta kryptimi pramintu keliu. Naturalios gamtoje atrankos dėka, išskildavo ir išskildavo tos gyvūnų rūšys ir kokybės, kurios turėjo savybę įgalinti jų organizmus dauginintis ir tęsti savo egzistenciją.

Kas liečia techniką, tai ji kūrėsi ir tobulėjo nepalyginamai trumpesni laikotarpiai, negu kad egzistuoja civilizacija. Pavyzdžiui, toli ne leškančios povandeniniam laivams periskopai "patentas" pelnytus žuvis, vadinamos "perlektalmus", kuri, dumbliu pasinėrusi, ant specialiu plonučių stiebelių /uselių/ išskella akyles ir... mato ją supančią aplinką. O nedidelė tropiška žuvis "As-troskopas" burną, akis, o taipgi elektros srovės impulsų sklaidimo organus, turi ant nugaros. Virš jos perplaukianti jos auka, sužadina regėjimo impulsą, kuris paveikia srovę gaminantį organą. Srovės palies toji auka pritrunklama ir tuojuo, čia pat, krenta įpraziotus grobuonio nasrus. Kuo ne karliškas instrumentas - lokatorius/.

Tarp gamtos "patentų" yra ir neseniai žmogaus išsivertęs reaktyvus judėjimo būdas / vietos pakeitimas / . Ir visa tai žmogus kūrė didžiu pastilaukojimo mokslui, ilgų tyrimų, įtempo darbo ir vargo kaina. Gamtos buvo padiktuota ir pirmųjų garso bangų priėmimo antenų konstrukcija. Girokopas, naujoji jo konstrukcija suplonomis vibracijomis plokštelėmis, sukurta tik nuodugniai išstudijavus sparnuočių vabzdžių dvibuožio pavidalo organą. Pav., musės ar uodo užiamieji organai be pertraukos vibruoja, skleisdami savotišką garą. Keliant jiems skridimo kryptį, įvyksta "u-

2

žiklio" pagrindo įtemplimas, iššauktas galvos smegenų jaudinimą ir tuo vabzdys ko-reguoja savo kelio kryptį.

Kalkurios plėšrios žuvis, kitų praplaukiančių žuvų judesio greltumą suskaldoj dantis, kas įgalina jas greitai apsprestį savo aukos plaukimą greitį ir "apskalčiuoti" šuoli įai nutverti. Ši ypatybė ir "sugundė" inžinierius išnagrinėti ir padaryti instrumentus paremtus tuo principu. Ruonlai pulkiai girdi garlaivių smagračių /vintų/ sukeliamus garsus. Dar Pirmojo Pasaulinio Karo metu, grupė tyrinėtojų nesėkmingai bandė šią ruonų ypatybę panaudoti vokiečių povandeninių laivų sekimui. Tačiau tie darbai buvo panaudoti tik vėliau, konstruojant hidrofonus. Tam reikalui buvo priimta dėmesin ruonių klausos organų konstrukcijos ypatybės, svarbiausia, ausų išoriniai "grybai" ir tuo buvo, pagerinta hidrofonų kokybė. Dabartinė hidrofonų konstrukcija įgalina girdėti laivo irimosi rato užesį, išskiriant jį iš kitų jūrų garsų.

Netip seniai atspėta paslaptis delfinų plaukimo greičio, kuriuo jie pralenkia patčius greičiausias laivus. Paaiškėjo, jog ypatingą jų odos makrostruktūrą šalina greitį trukdančias kliūtis ir delfinas vandenyje juda be didelių pastangų nugalėti vandens pasipriešinimą.

Daugelio valstybių konstruktorių biuruose jau studijuojama ir net bandoma statyti laivai apvilkti delfinų odos sturktūros medžiagos apmušalu. Tie patys delfinai, o taipgi šikšnosparniai "dabė" technikai pamokas, kaip pagerinti lokacijos būdą, išaiškinant vandens gyvūnų jūrų gelmėse.

Suradimui grobio, priešo, arba dumbline / drums-tame/ vandenyje, tamsoje, žuvis naudojasi infraraudona lokacija. Vandeniui judant, pagauti infragarsus, žuvis naudojasi organu, esančiu jų kūno šonuose. Šie lokacijos organų kanalai, turi jautrias plaukuotas dirksnų galūnes - "kūplius". Jais pagunamas aplinkiniam vandenyje mažiausias spaudimo, taipgi srovės tekės krypties pakeitimas. Ištikintai, kad lydeka, ir apakinta būdama, nedidelius kūnus pajunta metro atstume. Gar-

sinė ir ultra garsinė šikšnosparnių lokacija jau pakankamai išstudijuota. Šiudami trumpiausius impulsus / panašius radarui / ir apskalčiuojant signalo, susidūrusio su kelyje pasitaikančiais kliuvniais, sugrįžimo laiką, jie laisvai orientuojasi visiškoje tamsoje. Kalkurle šikšnosparniai, skrisdami ties vandeniui, tikrai atranda netoli vandens paviršiaus plaukiančią žuvį.

O juk žinotina, kad 99% garsinės energijos atsimaša nuo vandens, o tik 1% atsimaša nuo žuvies ir grįžta iš šikšnosparnių. Tai rodo, kiek yra jautrus šikšnosparnio garsų priėmimo organas - "priimtuvas".

Tad neveltui mokslo pasaulyje atsirado biologijos ir technikos hibridas - bionika, specialti technikos kibernetikos šaka, talkinančianti inžinieriams sprendžiant užduotis biologiniu procesu ir metodu.

Dabar jau gana ryškiai išsiskiria modernių prietaisų ir įrengimų esminiai trūkumai, palyginant juos su analoginiais tos pat paskirties biologinės kilmės instrumentų įrengimais. Biologinės "konstrukcijos" skyrėsi savo miniatiūrizmumu, dideliu lankstumu, jautrumu, pagaliau, dideliu patikimumu rodo į didelį bioniško būdo pranašumą atelčiai, sprendžiant šių laikų technikos kasdienius uždavinius.

Gausią medžiagą tolimesniems tyrimams teikia gamta, pav. panašų delfino bukanosio lokacijos išstudijavimu galėjo išstobulinti moderniosius garsinius lokatorius. Šitas gyvūnas "duoda" diapazono garsus, dažnumo nuo 150 t iki 155 t c. Garsinius signalus bukanosis siunčia periodiniais, švilpimo būdu, besikeičiančiu dažnumu. Jo lokalinio įrengimo veikimo radiusas nemenkesnis už modernių hidrolokatorių. Nelauktus rezultatus gali duoti, tolimesnis elektros lokacijos studijavimas.

Jūrų minoga /maža žuvytė/ apie galvą turi keliolikos centimetrų atstume, elektromagnetinį lauką, kurio įtampa apie 30-200 mikrovoltų. Gyviai /kūnai/ patenkančieji į tą el-magnetinį įtampas lauką, ketčia įtampos išsiskirstymą, ką minoga tuojuo pajunta. Dar to-

bulesni yra elektro impulsiniai lokatoriai pas kaskurias afrikoniškų preskavandenių tropiškų žuvų rūšis. Vieną jų vadinama "Nilo vandens drambliu". Šitoji žuvis ieško sau maisto, galvą panarinusi dumbliu, paviršiuje tepalikus tik uodegą. Reikalas čia toks: jos uodegoje yra elektros srovės transformatorius, duodas iki 100 impulsų per minutę. O jos nugaros pelėke yra elektros priėmėjas, pagunąs atmuštus - grįžtančius garsus. Pulsus. Jo jautrumas 100 tūkstančių kartų aukštesnis už ribotą neirono jautrumą.

Tiesa, tokios lokacinės sistemos veikimo radaras nesiekia toliau keliolikos metrų. Atspėjimas žuvų veikimo organų konstrukcijos principų, bukasnių ir kitų padarų, besąlyginiai padėtų sutverti kompaktiškus ir imlius elektros įrengimus, įvairiems tikslams, taipgi galinčius veikti plonalaideje aplinkoje.

Svarbi bionikos nervinių celių ir jų grupių modeliavimo idėja - kibernetikoje jau taikoma. Pažanga bionikos srityje sulaukoma stipno neurologijos, fiziologijos ir ypač bestuburių gyvūnų fiziologijos išsivystymo.

Stabdys yra trūkumas specialistų, išstudijavusių kartu biologiją, fiziką, chemiją ir elektroniką.

Bionika - ypatingas pavyzdys naudingo bendravimo biologijos ir technikos / inžinerijos / meno. Technikos pažanga nuolat plečia pažinimo ir gyvos gamtos modeliavimo galimybes, o jos išstudijavimas teikia naujų inžinerinių /technikos/ idėjų.

Kalpas Uoginius

IR GERAI, IR BLOGAI...

nuomonės, laiskai, atgarsiai

REIKALINGAS PERSIRIKIAVIMAS...

Gyvenimas vietoje nestovi. Viskas keičiasi. Lietuvių veikimo metodai irgi turi keistis. Tikslas tas pats: padėti nešti vergijos pančius kenčiančiai Lietuvai tautai ir išlaikyti lietuvybę bei kovos

dyta mūsų visuomenėje ir pavieniuose asmenyse savęs kontrolė, be kurios ir sugyvenimas pasidaro savotiškai drumstas ir nemielas. Ir nebesutariame ir "tūpčiojame" vietoje, vieton kad vienintelį siekti savo tautai laisvės ir teikti galimą pagalbą tautos kaimeniui, kad jis išliktų tautiškai sveikas. Antra vertus, taipgi nedarome jokių radikalių žingsnių, kad čia augantis jaunimas neapleis mūsų tautiškų dirvonų, nes kas gi gyvens po mūsų, jeigu jų daugumas pamirš esantieji garbingos senos tautos atžalos.

J. Valiūnas

dvasią už tiesą tarpe laisvame pasaulyje gyvenančių tautiečių, ypač prilaugančioj je kartoje.

Aleksandre Solženitsyn'as, A. Sacharov'as, Simas Kundirka ir kiti, buvę komunistų KZ-tūkaliniai, pabudinę pasaulio sąžinę, nurodydami, lyg pirštu, kad laisvasis pasaulis turi gelbėti žmogų iš rusų - komunistų paniekimo - žudymo be kaltės ir prasmės.

Tarptautinis sąjūdis už žmogaus teisių gynimą plinta po visą pasaulį.

CLO unijų prezidento J. Meany pakviestas, 1975 m. A. Solženitsyn'as JAV-se viešai išpėjo Amerikos tautą, kas grėsia laisvajam pasauliui, "bičiuliaujantis" su Kremliu. Norėjo išpėti ir asmeniškai prez. Fordą, bet "paslaptinis" Henry, nenorėdamas detentės "gešef-to" gadinti, Vakarų kultūros gynėjo Solženitsyn'o prie jo neprileido. Kodėl? Ar tai ne Gestapo, NKVD metodu

pavartojimas? Visas Vakarų pasaulis dėl to nusistebėjo, kad Baltieji Rūmai pabūgo užrūstinti Kremliaus vadus. / Rusų daulininkas, parašęs dėl to protesto laisvą Ford'ui, liepos 7 d., 1975 m. pasikorė... /.

Tad, į visus tarptautinius sąjūdžius, kurie kovoja prieš Kremliaus planus užvaldyti pasaulį, išnaikinant mažas tautas, sunaikinant atskiro žmogaus vertę, suvaržant religinę, spaudos, asmens laisvę, lietuviai organizuoti ir pavieniai turi aktyviai jungtis.

Lietuvos Katalikų Kronika pabudino laisvojo pasaulio krikščionius, ne tik katalikus. Gal išjudins ir Vatikaną, kuris nutars rimtai gelbėti paskutinio ryto Europoje katalikų garnizoną - Lietuvos katalikų. Mes lietuviai, ypač vyskupas kunigaikštis, be namės turime šaukti: "Roma gelbėkis - hunai - barbarai ateina!"

Ir lietuviai protestantai pasaulio protestantų vadovybėms turėtų tą patį kartoti, belstis į duris užtarimo.

Daugiau turėtų lietuviai rašyti į Europoje išeinančią Continent žurnalą. Senos idėjos, kad karas bus, grįšime namo, SSSR subyrės ir t.t. - atgyventos ir turi keistis, pagal dienos reikalavimus, laiko dvasią ir žmonų sampratą apie laisvę.

Vakariečiai turi darbais, gyvenimo pavyzdžiais įrodyti savo tautos, kad rusiškasis komunizmas pablogins jų gyvenimą, bet ne išvaduos iš kapitalistų "jungo".

Amerikiečiai, kanadiečiai ir visiklė iš pavergtų kraštų bei išvietintai rusai turi tampriau susijungti bendrai kovai. Prie jų dabar gal jungtis ir žydų organizacijos Vakarų pasaulyje, nes ir jų tauta jau kenčia nuo rusų komunistų.

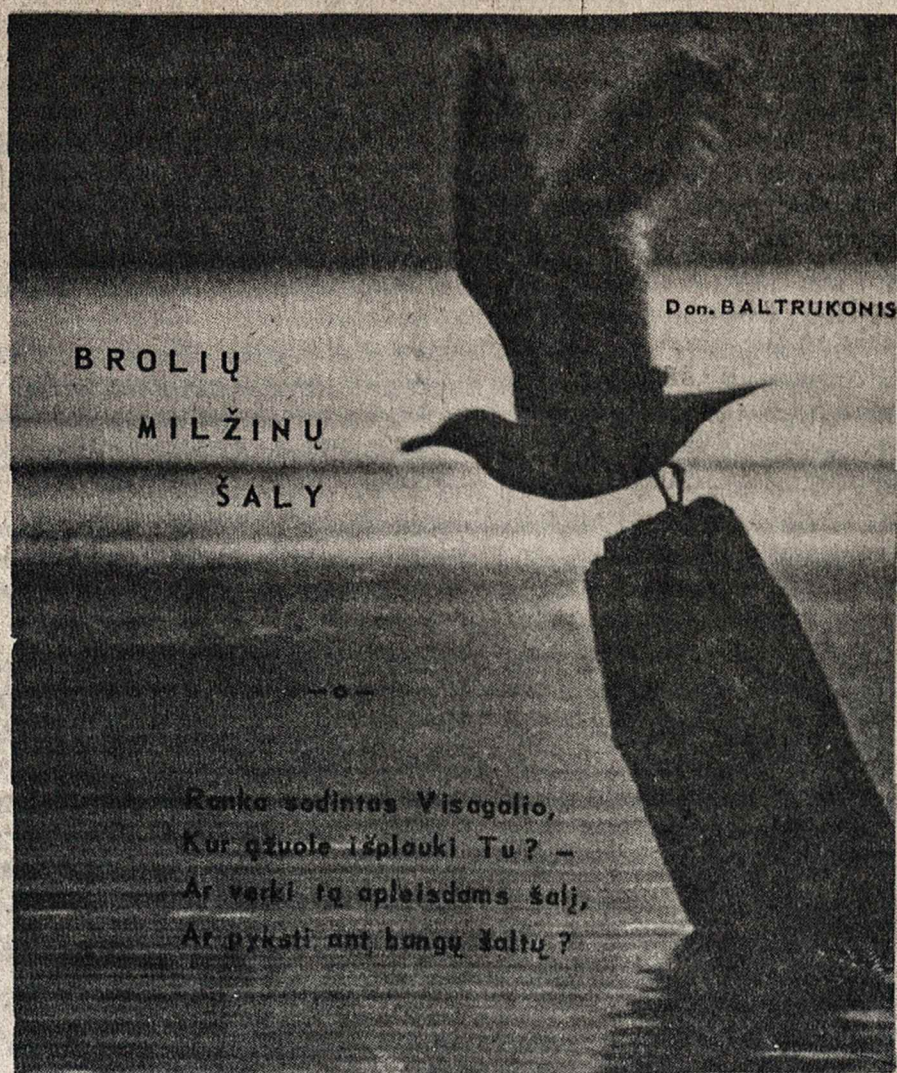
Pavergtoms tautos reikiama ieškoti užtarėjų Vakarų Europoje, Azijoje ir kt., nes Baltuose Rūmuose dirbama tik sau, be galiesčio parduodamos kitos tautos, ar prieš kai kuriuos faktus "užmerkiamos akys", kai jų interesai to reikalauja. Valstybės Departamente tebesėdi Jaltos, Potsdamo dirigantai.

Mūsų VLIKas ir ALTas tebeveikia senais metodais, kariauja su "lanku ir strėle". Į jų veiklą per mažai įjungta jaunų akademinių jėgų. Lietuvių tautos reprezentantai turi būti jau čia mokslus baigę, pilnai vartojantys anglų kalbą, be vertėjų pagalbos.

Tūtai su Lietuva irgi turėtų būti nesugriaujami: reikiama kalbėtis taip, kad vieniklus suprastume ir tuo tiltu galėtume nueiti ir sugrįžti.

J. Labaitis

Ontario.
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(Pradžia 8 numerioje)

Mes randamės čionai, mes mažas trupinėlis tos mūsų Lietuvos. Pasirodo, mes ne vieninteliai: girdžiu, netoliese lietuviškai kalbančią jauną šeimą su porą vaikučių. Klausiu, kas juos čia atnešė? Jie sako važiuoją atostogų po broliškas respublikas... Tai matal, jau ir geras būrelis lietuviškų turistų, kurluos susitikome čia, ant šio milžinkapio. Galvoju, kur tos mūsų tautelės žmonių nerasi. Pasiklidome po visą pasaulį, kaip tos Grigo bitės...

Štai tenai, būrello klausytojų apsuptas, kalbase nas, pilnoj uniformoj majoras generolas, pereito karo veteranas. Jis rusiškai bando perteikti klausytojams čia šėlusiu mūsų eigą tais lemtingais 1944 metais, nes jis dalyvavo juose asmeniškai.

Šie laukai, kiek akys užmato, ėjo iš rankų į rankas. Žemė buvo nuklota sudaužytos karo technikos, sugadintų tankų, susproguusių patrankų ir daugybės kitos mašinerijos likučiais. O žuvusiųjų lavonai iš abiejų pusių pasiutusios artilerijos ugnies ir mašinų vikšrų bei ratų buvo sumalti į vientisą masę. Miškelių medžiai buvo skuste nuskusti velniškos karo ugnies.

Kuomet mirties angelas pagaliau nustojo šienavęs šiuose mūsų laukuose o gyvi likę kovotojai nudundė vakaruosna su visom karo mašinom, tada buvo nutarta šiuos, žmogiena padengtus laukus, buldozeriais nustumti ir tą visą masę sustumti į vieną krivą, kas ir davė pagrindą šiam milžinkapiui.

Šiame kape yra palaidoti visikaulai žuvusiųjų kovotojų tiek priešo, tiek savųjų.

Vėliau apylinkių žmonės /vyrai, moterys ir vaikai/ jau rankomis pylė šio kalno viršūnę, nes mašinos neįstengė taip aukštai užkopti.

O vis dėlto tai sukrečiantis modernių laikų milžinkapis...

Jau temstant skutame atgal į Minską, nes ten, viešbutyje, jau laukia mūsų pasikutinė bendra vakarienė. Tai buvo vakarienė, išleistuvės visoms grupėms: lietuvių, gudų ir kitų.

Mūsų jau laukė ilgi stalai, gausiai apkrauti valgiais ir gėrimais. Sėdome prie stalų visi lietuviai, vieni iš Lietuvos, kiti iš užjūrio. Tarpe kitų tautybių mes vyravome ne tiek skaičiumi, kiek savo daina. O dainos skambėjo visokios: nuo paprastų liaudies sutartinčių ligi pačių praeitinių. Buvo ir duetų, ar kitokio pobūdžio sąstatų. Gal gražiausiai ir skambiausiai nuskambėjo daina - kaip aras pašautas ir blaškomas vėjo, toli nuo tėvynės savos. Tik vieno maldauju o Viešpatie geras, leisk numirti bent tėvynės laukuose.

Atrodo lyg visa salė nutilo ir sukluso šiai didingai harmonijai.

Pagalčiau pamažu baigėsi ir šis mažas pokylis. Artėjo jau beveik vidurnaktis. Mūsų mielas jaunimas skubėjo į traukinių stotį, norėdami pagauti paskutinį traukinį į Vilnių. O mes čia pasilikę taip pat skubėjome susidėti savo lagaminus bei atsiskirti su kai kuriais atliekamais daikteliais. Kai kurie giminaičiai liko dar nakvoti čia Minske, norėdami mus palydėti lyg paties lėktuvo.

Šiame kape yra palaidoti visikaulai žuvusiųjų kovotojų tiek priešo, tiek savųjų.

rai brėkstant. Skubiai rengiamės. Mūsų palydovai taip pat prisistatė pagelbėti susipakuoti paskutines detales. Po to bendri paskutiniai pusryčiai na ir vėl visi autobusus ir patrauklame aerodromo link. Rytas pasitakė labai puikus ir mes smagiai riedame plačiais bulvarais ir prospektais per tik bebundantį Minsko didmiesį.

Aerodromo salėse dar turime valandėlę laiko, todėl su giminaičiais dar spėjame apibėgti jau veikiančius restoranus. Pavyksta gauti tik karštos kavos ir šampano bonkų. Užkandinės ten yra bufeto stiliaus, prie kurių vietiniai keleiviai laukia stovėdami eilėse. Daugelis skubiai valgo užkandžius stovėdami prie aukštų lentynų.

/Pabaiga/

Na jau ir mums eilė judėti prie dvisprausminio lėktuvo, kuris neš mus į Maskvą. Dar porą likusių giminaičių palydi mus iki paties lėktuvo. Po to paskutiniai sudie, sudie... Ir dar paskutiniai rankų mojavimai bei žvilgsniai nuo rampos.

Sugaudžia varikliai ir mes atsiplėšiamė nuo šios Lietuva ir artimos Baltarusijos žemės. Iš aukšto regime tostančius Minsko miesto rajonus. O galingieji mūsų lėktuvo varikliai sparčiai kelia mus į 30.000 pėdų aukštį.

Žemai pasiliko sustijaudinę ir apsiašaroję lietuviški vėdeliai.

Mes jau pakeliui didžiąjam skrydžiui atgal į Kanadą, atgal į Montrealį...

Iki sekančio karto...

pardas", "Dangaus liūtas", "Dėmėtasai tigras" ir pan. Visi tie Italų menininko brangieji paveikslai pasirašyti kinietiškų vardu: Lan-Si-Nin.

BRANGIAUSIAS PAŠTO ŽENKLAS

Pereitų metų pavasarį Niujorko varžytinėse parduotas brangiausias pasaulyje pašto ženklas. Už jį sumokėta 280 000 dolerių.

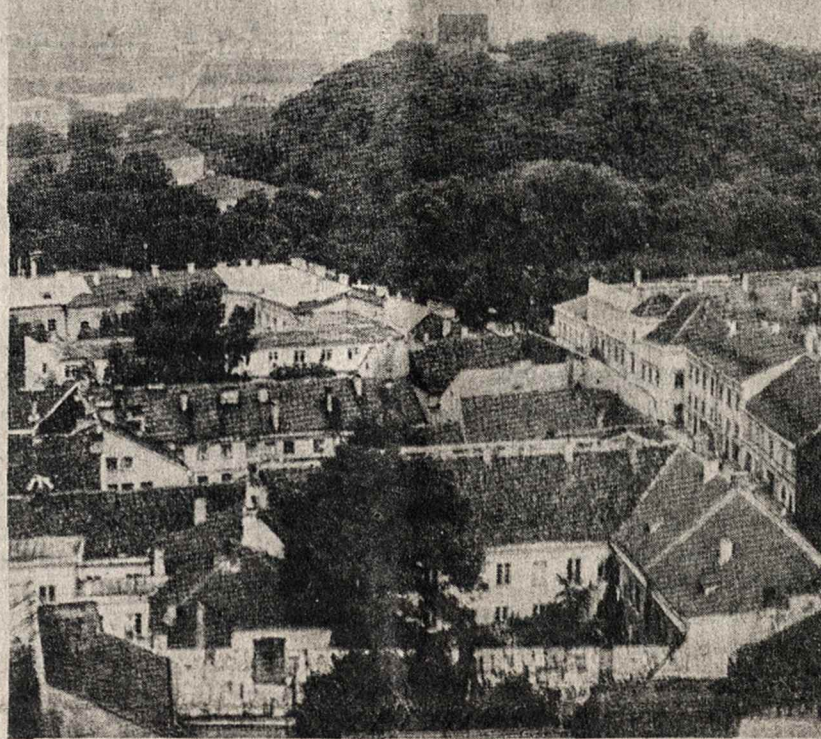
Tokią didelę vertę įgijo labai paprastas pašto ženklas, 1856 m. išleistas Britų Gvianoje (Pietų Amerika). Ženklo piešinyje pavaizduotas burinis laivas, keli lotyniški žodžiai ir kalna - vienas centas (One Cent), vietoj keturių centų (4 Cents). Teigiama: „vietoj keturių centų“ todėl, kad su šiuo piešiniu pašto ženklais buvo išleisti 4 centų vertės, o vieno cento vertės rastos tik šis vienintelis egzempliorius. Šis pašto ženklas nėra gražus, tuo labiau, kad ant jo pasirašęs pašto tarnautojas. Paprastas žmogus šį ženklą laikytų nevertinga

popieriaus skiautele. Taip ilgus metus ir buvo. Tarp senų šeimyninių dokumentų šis ženklas gulėjo pas vieną anglą Džordžianą, kur 1873 m. jį surado savininko sūnus. Jaunuolis, neturėdamas supratimo, kokia šio ženklo vertė, pardavė jį Glazgovo kolekcionieriui už 6 šilingus. 1878 m. ženklą už 25 anglų svarus nupirko Londono pašto ženklų pirklys. Vėliau pašto ženklas tapo žinomu Austrijos filatelisto diplomato F. Ferario nuosavybe, kai jis gyveno Paryžiuje.

Prasidėjus pirmajam pasauliniam karui, Feraris skubiai išvyko į Austriją ir turtingą kolekciją paliko ambasadoje. 1917 m. Feraris paliko testamentą, pagal kurį jo turtinga kolekcija turėjo būti perduota Berlyno pašto muziejui.

Pasirašius Versalio taikos sutartį, prancūzai kolekciją konfiskavo ir visi ženklai buvo parduoti iš varžytinių reparacijoms padengti. Vieno cento pašto ženklą įsigijo Amerikos „pašto ženklų karaliaus“ Artūras Hinds, sumokėjęs 145 000 vokiškų markių. Tais laikais šis ženklas buvo brangiausias pasaulyje.

1930 m. tarptautinė pašto ženklų parodoje Berlyne laimėjęs savininkas šį ženklą buvo įkainavęs 200 000 vokiškų markių (apie 50 000 dolerių). O 1970 m. Niujorke pašto ženklas vėl atsirado varžytinėse.

VILNIAUS Miesto PANORAMA...

Apie Pašto Ženklus

"ŠUNIŠKI" PAŠTO ŽENKLAI

1688 metais Milane, Italijoje, gimė Giovanni Castiglione. Vėliau jis įstojo į jėzuitų ordoną Genujoj ir ten būdamas, nutapė mažiausiai devynius paveikslus, kurie visi išliko iki šių dienų. Tuo metu buvę Kinijoje misijonieriai paprašė atsiti jems menininką, ir brolis Giovanni buvo ten išsiųstas.

Netrukus, kai jis pakeliui sustojo Koimbroj-Portugalijoje, sėsti laivan ir plaukti Kinijon, jis ten buvo net keliems metams sulaukęs: pavesta nutapyti keletą šventųjų paveikslų.

Pagalčiau, jėzuitų ordono generolas jo komandiruotės reikalą Kinijon patvirtino ir

Giovanni Castiglione 1715 m. lapkričio mėnesį išvyko. Išgyveno tenai imperatoriškoje buvelnėje daugiau 50-ties metų, besidarbiodamas kaip menininkas-tapytojas ir architektas.

Giovanni Castiglione me no pasaulyje žinomas ypač kaip arklų ir šunų piešėjas. Ypatingai išžymus yra jo paveikslas, kuriame pavaizduota daugiau šimto, įvairiausių pozose arklų. Tiksliai nustatyta, jog jis buvo pirmasis vakarietis tapytojas, taip tiksliai pavaizdavęs bėgančius arklius.

1970 m. birželio 18 d. Taiwane įvyko tarptautinės menininkų diskusijos apie senovės kinų menininkus-tapytojus. Šio įvykio atžymėjimui, laisvosios Kinijos paštas buvo išleides seriją pašto ženklų-Castiglione paveikslų reprodukcijų. Kartu tuomet buvo atkreiptas dėmesys ir į nuostabią vykusiai jo paveiksluose pavaizduotus šunis.

1971 m. lapkričio 16 d. premijuotų šunų paminėjimui buvo išleista pirmoji 5-lų pašto ženklų serija; kita 5-lų ženklų serija išėjo 1972 metų pradžioje.

Kiekviena Castiglione paveiksle pavaizduotam šuniui, atsižvelgiant į jo spalvą ir išvaizdą, duotas ir vardas: "Vilkas, žiūris ir žvaigždės", "Sakalas, baltas kaip sniegas", "Jaunas, juodas smaiglys", "Rudas leo-

PASAKA APIE BOBĄ AGNIEŠKĄ, KURI DU KARTUS APGAVO VELNIA, IR GEROKAI PRATURTĖJO

Iš liaudies pasakų motyvais rašomos knygos "Tutučiai"

Ėjo Motiejus ir Agnieška į vestuves. Ženijosi jų giminitis, tad kaip gi nenuėisi.

Viskas buvo gerai, tik čia jiedu priėjo Pentos upelį, kurį reikėjo pereiti, o tilto nei liepto nebuvo.

- Reikia perbristi, - tarė Motiejus ir pasirašęs kelnes ėmė bristi.

- Bepigu tau - tu toks aukštas, o aš mažytė, bus man iki bambos. Ir kaip aš taip aukštai pakelsiu sijoną?

Muistosi Agnieška prie upelio ir nežino ką daryti, o tuo tarpu Motiejus beveik jau antroje pusėje.

- Kad bent velnias pasipainiotų ir mane perneštų, - pamanė Agnieška.

To ir tereikėjo. Velnias šast ir čia. Mat jis paupyje savo velniškais reikalais slampinėjo.

- Sėsk man ant nugaros, pernešiu, - pasakė velniukš-tis. O Agnieškai kartoti nereikėjo - tik liuokt ir sėdi velniui tarpurageje.

Netrukus jau ir antroje pusėje.

- Na, boba, lipk žemen, mes jau antroje pusėje. Bet boba sėdi ir nei krust.

- Lipk, - pakartojo velnias, - ba nudrėbsiu žemen! Tačiau Agnieška nei nejudėjo.

Velnias nusigando: ko gero dar sužinos liuciperis ir gali jį nubausti - juk velnias buvo siustas į Tutučius ne boboms nešioti per Penta.

Ir ėmė velnias bėgti kiek kojos neša - gal nukris, ar kur užsikabins už šakos. Bet boba laikosi lyg prilipus. Mato velnelis, kad geruoju nieko nebus, tad ėmė prašyti gražumu:

- Nulipk, Agnieškėle, aš tau atsilyginsiu. Gražiai atsilyginsiu.

- O ką tu man už tai duosi?

Ir susitarė velnias su Agnieška, kas jis ilys į grafaite Stefaniją ir ją kankins. Niekas jos neišgydys, tik ji. Rei-kės tik pasakyti:

- Ei, Drimba, eik iš čia!

Nulipo Agnieška nuo velnio čiuprinos ir pasivijo Motiejų, kuris jau buvo toli nukulniavęs.

- Kur taip ilgai užtrukai? Jau maniau, kad velnias tave apsėdo, - tarė piktokai Motiejus.

- Ne velnias buvo mane apsėdęs, bet aš velnia. Ir papasakojo kaip buvo nutikę.

Po veselijos ir eina Motiejus su Agnieška į dvarą, stačiai į palocius. Bet tarnai nenori juodviečių įleisti.

- Netokie buvo daktarai ir neišgydė, tai ką judu čia mužikai. Bet juodu užsispyrė ir nenusileidžia. Tad gavo išleisti.

Žiūri - guli grafaite šilkų pataluose iškankinta ir dejuoja. Paprašė Motiejus visus išseiti, tada ir suriko:

- Ei, Drimba, eik sau iš čia!

Ir grafaite išgijo. Dėkingas grafas gausiai apdovanojo ir atleido.

Eina juodu namo džiaugdamiesi ir dėkoja Dievui. O tas velniui nepatiko. Supykė jis kam ne jam dėkoja, o Dievui.

- Palaukita judu, dar mane atsiminsite!

Grįžo velnias į dvarą ir įlindo į kitą grafaite, anos seserį ir kankina.

Tada grafas įsako surasti Motiejų ir Agniešką ir išgydyti grafaite, Liuciją.

Ką darys vargšai, eina į dvarą nors ir nenoromis. Tačiau velnias neišeina, nors Motiejus ir visai jį vadina. Jis tik sau kikeną ir grafaite, kankina.

Mato Motiejus, kad nieko geruoju nebus - grafas gali užsirūstinti ir juodu nubausti vietoj atpildo. Tada prasidaro duris - gal galima kaip nors pabėgti. Žiūri - koridoriaus kamputyje kiurkso Agnieška. Tada atėjo jam mintis ir jis sušuko:

- Ei, boba, eik šen, šok velniui ant keteros!

To ir tereikėjo. Velnias tuoj galvatrukčiais išrūko, tik atri smalos smarvė paliko. Ir nuo to laiko su bobomis jokių sandėrių nedarė. Jų bijojo iš tolo.

P. Enskaitis
3 psl.

MINSKO BENDRAS VAIZDAS, ATSTATYTAS PO KARO PAGAL 18 a. STILIAUS PASTATUS.

1976. VI. 30

SKAITYKIME

ATSIŪSTA PAMINĖTI!

ROMAS KALANTA, Vytautas Alantas,

Išleido Vilties Dr.-jos leidykla 1976 m. Viršelis-dail. S. Smalinskienė. Spaudė Vilties spaustuvė. Tiražas-1.000 egz. Kaina 3 dol.

Šią knygą būtų galima pavadinti dokumentine rinktine. Autorius savo įžanginiame žodyje taip pasisako:

Savaime suprantama, kad čia papasakota Romo Kalantos žygio istorija dėl šaltinių stokos nėra pilna ir, be abejo, dar turės būti parašyta sąlygoms pasikeitus. Aš rinkau medžiagą nuo pat įvykio pradžios visais prieinamais keliais, ir jossudarė nemažą bylą. Kadangi paskleistas periodikoje informacijos ir gauti žodiniai bei rašytiniai privatus pranešimai greit išblunka iš mūsų atminties, o kartu su jais ir didvyrio paveikslas, tai nutariau nedelsdamas mėginti atkurti įvykių eigą iš mano turimos medžiagos. Ši knyga turėjo pasirodyti žymiai anksčiau, bet dėl susidėjusių aplinkybių ji spausdinama tik dabar.

Skaitytojas čia ras ir mūsų rašytojų Romo Kalantos garbei parašytų eilėraščių, bei lietuvių dailininkų sukurty paveikslų nuotraukų.

Turinyje visa eilė skyrių: Maistingi prasiveržimai prieš Kalantą susidėginant, Šiuolaikiniai ir istoriniai susidėginimai, Laidotuvės, Maisto pirmoji diena, Maistas tęsiasi antrą dieną, Atskiri epizodai, Po maisto, Sukilimo pasekmės, Ar sukilėlių šauksmai pasiekė Nixono ausį Maskvoje, Atbalsiai lietuvių išsivijoje, Atbalsiai spaudoje, Atbalsiai pasauli-

nėje spaudoje /Europoje ir Amerikoje/, ir kt. Be to, yra surinkti šešių autorių eilėraščiai skirti Romui Kalantai. Tuzinas įdomių nuotraukų. Šimtai skaudžių detalių, gyvosios tautos veido vitražas.

Balys Auginas

UGNIES DALINTOJAS Romui Kalantai

Mus paliko visi Smilkai ir užgesti Vergilij -
Tiktai Tu - mūsų žemės Pakilusi
Dulkė šviesi -
Žarija, pelenuose atgijusi -
Suliepsnojai Žydinčio kraujo Žibintu -

Tu atidengai Dangtį grabo -
Ir išsoko ugnis!
Išsigando ir dreba:
Tavo kūnas -
Tėvų žemės Karšta kibirkštis!

Degančiuos Marškinuos mirtininko Tu skelbi Kančios Testamentą:
- Imkite mano ugnį!
- Imkite gruzdančią dvasią!
- Laisvės žiežirbų žaizdą Brolių krūtinėn pučiu!

Su žalio gegužio velėna Jie užkloja Tave -
Tu guli su karžygiais Ant smilkstančio Laužo Pilėnų, Atradęs kauluos senolių Dar gyvų kibirkščių! -

METAI PRAEITYJ, A. Pakalniškis. Prisiminimai. 1976. Tiražas, kaina nepažymėti.

Ši knyga, nemažos apimtys, 295 psl., parašyta asmenimis, kurtis su meile, skausmu, ramybe atsisuka atgalios, perėjus viduri savogymenimo kello. Knyga, kaip gyvą dokumentą, skaitai su įdomumu, nes be pretenzijų ir literatūros kūrinių ir apdailinimus, atneša glėbius gyvojo gyvenimo vlnječių su tarmiškumais, situacijomis, pradedant nuo kalmo namų mokyklos ir baigiant Kemp-

teno dienomis. Dar viena mūsų odisejos sakmė...

Reikia viltis, kad ir daugiau tokių knygų atsiras. Dar būtų pats joms laikas: pakankamai nuotollobent dailiai aprėpti, kas įvyko, pakankamai dar gerai išsilaikę atsiminimai ir būtinas reikalas palikti tokios mūsų ypatingos keltinės ženklus: juk nebūtų keista, jei atsirastų lietuviškasis Šolzenitsyn'as, gebas aprėpti ir sukaupti daugelio mūsų lietuviškus, įvykius lietuviškojo likimo kaleidoskopą. bn

Iš skyriaus: Pradžios Mokykla

Paskui atėjo kitas rūpestis - mokyklos mudum reikėjo. Didelis rūpestis tai buvo, nes naujas, nes mokyklų iki tol nebuvo buvę. Bet ir laikai buvo nauji, ir tas rūpestis nebuvo Tavo vienos. Visur žmonės tuo rūpesčiu rūpinosi.

Prisimenu vieną turgaus pavakarę 1918-tųjų metų rudenį. Jauna mano Mama Tu tada buvai, energinga ir aplinką valdanti. Papa grįžo iš Plungės ir parsivežė dėžę su knygomis Lechavičių vaikams. Lechavičių vaikų mokyklai pradės, o kaip su mudum? Tu neiškentel, atidarel dėžę ir ėmėi knygas ir vartel. Ir aš velžėjau ten pat stovėdamas. Gražiai išrikiuotomis skaitčių grupėmis išmargintas puslapis buvo. Buvo ten mokslas. O kur mudviejų mokykla? Kur mudviejų knygos?

Greitai atėjo žmogus iš Nugarų ir išsinešė dėžę su knygomis. Mūsų troboje liko tik Tavo rūpestis. Kas mokyks mudu?

Iš Tavo šnekėjimosi su Papa supratu, kad padėjo Tau tame rūpestyje klebonas Pukys. Jis surado mokytoją, jis patarė mūsų namuose atidaryti mokyklą.

Pasileidova bėgti pasitikti. Juodu rūsčia pralėkė prūdą ir jau važiuoja į kalną. Papa pristabdė arkli, kad galėtų važiropi į šlėdes. O jose šalia Papos sėdi mokytojas, žiemiską apykaklę pasistatęs, juosta pasirišęs, su baronine kepure. Matau, kad šis mokytojas yra jaunas. Ne toks, kaip pirmasis. Šitas ne tik barzdos, net ne uostų neturi.

- Mokytojos tor bėžūnā po šonėnu pasėkėšės - pasako Papa, matydamas, kad mudu spoksova į mokytoją.

Keista, kad mokytojas nereaguoja į šituos Papos žodžius. Nenustipso, kaip aš kad laukiu, nė žodžio nepasako, tik trumpai ir šaltai mane žvilgtel.

Tą patį vakarą gerojoje troboje prie šilto pečiaus vyko pasitarimas naujos mokyklos reikalais. Ant tapšano sėdėjo Papa, Mamą ir mokytojas. Ir aš sėdėjau, kaip smalsus stebėtojas.

- Reikėtų padirbinti mokyklinius suolus, - pasakė mokytojas.

- Kas čia anus padėrbtų? - po valandėlės atsakė Papa. Jis šnekėjo palengva, lyg sunkiai galvodamas.

- Ir lentą turėti būtų gera, - vėl sakė mokytojas.

- Kuokė lentą?

Palangoje buvo talsėjų rinkimai. Vėl nauja keistenybė. Sukvietė žmones į salę. Ne sukvietė, bet beveik varu suvarė. Būtinai reikla eiti į tą susirinkimą, nes svarbu esą išrinkti gerus talsėjus. Liaudies talsėjus. Ilgal šnekėjo susirinkusiems kažkoks įtartinas tipas, agitavo, o į pagą perskaltė išrinktųjų sąrašą.

Vienas žmogus iš publikos pakėlė balsą. Mes tu, kur perskaltel, nerinkome - sakė jis. Kam sukvietėte, jeigu nelaidžiate patlems rinkti? Gal būt mums nepatinka jūsų perskaitytieji. Aš siūlau rinkti tą ir tą - ir jis paminėjo vleno žmogaus pavardę ir vardą.

Scenoje šalia šnekėtojo atsirado pora kitų tipų. Viena žydė jų tarpe buvo. Visi jie žiūrėjo į žmones susirūpinuotais veidais, nes jau buvo pradėję užti salėje, anam drausoliui pritardami.

Pagalau, pirmasis šnekėtoja snutildė visus, o tada griežtai paprašė neardyti tvarkos. Tie žmonės, tame sąrašė perskaitytieji, esą patys geriausieji, todėl jie esą išrinkti. Susirinkimas esą pasibaigęs.

Kurhauze buvo vakaras. Nuėjau kaip į kultūringą parengimą. Bet valdas buvo liūdnas. Per vaidinimą karlininkai sėdėjo salėje su kepurėmis, paskui per valšes prie stalų sėdėjo su kepurėmis, ir šoko su kepurėmis. Prie ko mes elname, pagalvojau, jeigu jau net karlininkai šitaip elgiast atgal žengtiame, į puslaukinių laikus.

Susirinkusiųjų tarpe pasienyje sėdi ir vienas uniformuotas rusas. Jis kantriai klausosi, greičiausia, nė nesuprasedamas mūsų kalbos. Kantrus žmogus.

Tik po ilgo sėdėjimo, pagaliau, prabyla ir jis. Prabyla rusiškai. Pareiškla, kad mes supratimo neturime, kaip reikla tokią šventę švęsti. O švęsti ją reikla šitaip. Ir nupasakoja visą būsimos šventės eigą. Net kas į garbės prezidiumą pakviesti bus. O pakviesti į garbės prezidiumą būslą Stalinas, Milotovas, Vorosilovas ir visa eilė kitų draugų. Daug rusiškų pavardžių, net negirdėtų dar. Argi jie atvyks į Palangą? Bet klausti būtų buvę netaktiška. Nė kas tokio klausimo nestatė, net nė vietiniai komunistai. Išklause uniformuotojo draugo instrukcijų, ir tuo posėdis pasibaigė.

Pačią šventės dieną gimnazija turėjo dalyvauti eisenoje. Kretingą tvarkė Šimkus, o aš buvau Palangoje. Kai mokiniai išsiriškiavo, atsirado krūva komunistinių galvų, prie kotų pritvirtintų, kurias reikėjo nešti aukštyne iškelus. Į nemaloną padėtį patekęs buvau, nes mokiniai nenorėjo tų galvų imti, o aš turėjau kaip nors išsprauti jas į jų rankas.

Nuėjome į aikštę, kur buvo susirinkęs visas miestelis. Ir rusų kariuomenės dalinys išsiriškiavęs stovėjo. Išėjo iš rikiuotės kareivėlis ir pasakė griausmingą rusišką kalbą.

Tada ėjome į parko pusę. Einant, mokiniai dalnavo visą tą patį posmą, kuriame buvo minimi priešai gudi.

Pas vartus į parką bestovis kareivis. Mokiniai jau buvo nustoję dalnuoti. Tss kareivis staiga, nei iš šio nei iš to, nesavū balsu suriko:

- Da zdravstvujet sojuz sovetskich socialističeskich respublik! Ūra, tovariščai!

Tyla pasidarė po to riksmo, mirtina tyla, ir po valandės mokinių eilėse pasigirdo prislopintas kikenimas.

Parke vėl kabą sakė, kažkoks nematytas tipas, su aultiniais batais ir galife kelnėmis, prasližgęs. Bet jau lietuviškai

PAŽINKIME PRAEITĮ!

35m. NUŽMOGĖJIMO DOKUMENTAI

/ tęsinys /

Egzekucijos dienos Lietuvoje

Šioms milžiniškoms naikinimo egzekucijoms atlikti, suprantama, negalėjo pakakti Lietuvoje esančių NKVD karinių ir politinių pajėgų, nors joms talkininkauti ir visas aktyvas, pradedant nuo pačių viršūnių, ir baigiant žemiausiais pataikūnais. Sekdamos ir persekiodamos beveik kiekvieną lietuvį, nes jų po egzekucijos neturėjo likti, šios raudonosios jėgos buvo ir be to perkrautos darbu.

Dėl to prieš pat egzekucijos dienas Lietuvoje atsirado daugybė bolševikinės politinės policijos darbuotojų, turinčių ilgametę egzekucijų, naikinimo ir trėmimo praktiką. Jie kaip tik ir turėjo sudaryti tuos veikliuosius "operatyvinių grupių" darbuotojus, kurie, turėdami dar vieną NKVD karį ir vieną vietos milicininką, arba partijos aktyvistą, turėjo pagrobti šeimas ir pristatyti jas į stotis, kur jų laukė prekiniai vagonai su užkaltais langais.

Visa Lietuva buvo suskirstyta atitinkamais išvežimo rajonais, o rajonai padalinti tarp atskirų "operatyvinių grupių", kurioms buvo duodamas atitinkamas skaičius pagalbininkų. Operatyvinių grupių skaičius priklausė nuo išvežamųjų šeimų skaičiaus.

Pirmą kartą išvydę būrlus prigužėjusių "mėlynkėlių" /tai lietuviai vadino egzekutorius/, goglinėjančių aplink su didžiuliais rusiškais naganais, žmonės suprato, kad įvyks kažkas nepaprasto. Tačiau nė vienam neatėjo į galvą, kad visi jie atvyko balsioms lietuvių tautos sunaikinimo egzekucijoms pradėti.

Nežinioje išgyvenę porą dienų, lietuviai sulaukė ir pirmojo egzekucijų ryto. Tai buvo 1941 m. birželio 14 d.

ankstyvas rytas, nes visa egzekucija, kaip buvo instrukcijoje numatyta, prasidėjo auštant.

Jau iš vakaro kauntečiai matė nežmoniškai daug sunkvežimių, sausakimšai sustatytų Vytauto prospekte, Kęstučio, Duonelaičio ir Mickevičiaus gatvėse. Tokie pat transporto priemonių suteikimai buvo padaryti visuose dideliuose miestuose ir miesteliuose. Tiksliai apskaičiuotomis valandomis tie sunkvežimiai pajudėjo iš savo tūnojimo vietų ir pilni greitų dūmų prie savo aukų. Juose slėpėjo baissiosios trejukės, iki dantų apginkluotos bolševikiniais ginklais.

Vienu kartu buvo užpulti tikstančiai lietuviškų šeimų, besišlančių savo namuose. Pagal Maskvos instrukcijos raidę ir dvasią, visos tos staiga iš miego prikeltos šeimos buvo suvaromos į vieną buto kambarį ir čia pusnuogės laikomos prieš atstatytus ginklus, kad drebėtų iš baimės ir nežintos. Jos matė, kaip raudonieji egzekutoriai griozdžia visus namus ir kažko leško. Jie reikalauja atiduoti ginklus ir ginklų leško iki nuogumo išrengdami tiek vyrus, tiek moteris ir mergaites. Grubūs azijantai niekina moteris, reikalaudami, kad šios atiduotų arba nurodytų, kur yra šeimos ginklai. Tiek Maskvos komisarams, tiek patlems egzekutoriams, matyti, atrodė, kad lietuviai ir mlegodami slepta lovoj kulkosvaldžius.

Iškrėtus butą ir išvertus visą aukštyne kojom, išgąsdinta šeima apklausinėjama, surašomi reikalavimai formaliarai ir tik po to egzekutoriai kerta patį skaudžiausią visai šeimai smūgį. Kaip instrukcija reikalauja, jie praneša, "kad vyriausybės nutarimu jie bus išstremti į kitas Tarybų Sąjungos sritys". Jei ligšiol išbauginta šeima galėjo sulaikyti savo nervus, jei moterys dar neklykė su sukandusios dantis kentė grubių azijatų paniekimą, tai

dabar visas trūksta. Po kojomis sustūbuoja žemė, kuri juos išaugino ir nuo kurios jie dabar brutalia jėga atplėšiami, kad daugiau jos nematytų.

Akimirksniu reikla atsiveikinti su viskuo, kas buvo išsaugota, kas buvo kruvinu prakaltu užsidirbta, vargais iš žemės išplėšta. Egzekutoriai nelaukia. Jie nurodo, kad galima šasimti su savim namų apyvokos daiktų 100 kilogramų ir nieko daugiau. Visa kita lieka išbarstyta ir azijatų mindoma. Dvi valandos atsiveikiniami amžinai išsiskiriant.

Trys tautos kalinės

Šis trėmimas, iš karto palletes tris tautas, nuo amžių gyvenančių Baltijos jūros pakrastyje, neturi sau pavyzdžio istorijoje. Tai buvo, pagaliau, ne trėmimas, ne bent kiek žmoniškesnis atskirų gyventojų sluoksnių perkėlimas, bet tiesiog visos žmonių masės pavertimas kaliniais, sugrūdimas į prekinis vagonus be mažiausių maisto atsargų, be reikalingo būtiniausio pasirengimo į gabenimą į ritis, kurias pasiekti tegalima po mėnesių, bet ne po savalių.

Visi šie žmonės, nuo jų užplolimo momento, jau pavertti ne žmonėmis, bet tik kažkokiais daiktais, apie kuriuos raudonoji instrukcija tesako, kad stotyse, apsupose NKVD raudonarmiečių, jie nesusodinami, kaip žmonės, bet tiesiog pakraunami, kaip galvijai, į prekinis vagonus su geležiniais apkaltais langais. Į vagonus su grūdžiam visi: seni, jauni, moterys ir vaikai, sveiki ir ligonys. Kartu sumetami daiktai, o durys užkalamos.

Viskas turėjo būti vykdoma etapais

Ligšiol, deja, dar nepavyko nustatyti, kiek bolševikai suspėjo Pabaltijo gyventojų išstremti.

Nenorint prieš laiką daryti kokių nors spėliojimų, tenka tenkintis atrastais Naujosios Viltos dokumentais, iš kurių matyti, kad vien tik pro šią stotį buvo pravežta Lietuvoje pagrobti 30.485 asmenys. Tai toli gražu ne visai išvežtieji lietuviai. Jų bus kurkas daugiau, nes transportas vyko įvairiomis kryptimis ir ne vien pro šią stotį. O kiek patirtama, latvius ir estus ta naikinimo egzekucija dar labiau palletė. Latviai neteko net 10% savo tautos.

/ bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

MEŠKERIOJIMAS

/ TAŠA /

Rašo: B. Vaidaitis

Vabzdžiai ir vikšrai
Ankstį pavasarį ant kabliuko patartina kabinti įvairūs vandens gyvūnai, vikšrai ir lėliukės. Tarp akmenų, srovenančiame vandenyje, yra daug vandens vikšrų, kur trautai kiekvieną dieną atplaukia maitintis, kaip į savo nuosavą povandeninį daržą. Tokiose vietose ant kabliukų kabinami vikšrai ir vandens kirmelaitės. Populiariausia yra hellgramite, caddis, vėžiukai.

Musinė meškerė vasarą ir rudenį naudojama paviršiuje plaukiančiom ir skęstančiom su dirbtinomis muselėmis meškerioti. Pavasarį spinningui duodama pirmenybė naudojant jauku natūralius vandens gyvūnus ir jų vikšrus.

Negiliai tarp vandens sąnašų ir po akmenimis randama įvairių gyvūnų ir lėliukų. Labai gerai tinka jaukui lėliukės, kurios randamos kietame kevale sąnašose. Perlaužus kevalą, ištraukiamas geltonos spalvos lėliukė ir ant mažo kabliuko užkabinus metama į gilesnes nuo 3-7 m. gilumo vandenis, kur yra trautų maitinimosi vietos. Kabliukas su jauku turėtų pats grimsti į dugną natūraliai be pridėdamos svorio. Taip paruošto jauko žuvis negali atsisakyti priimti, todėl šniūras privalo visą laiką būti įtemptas, kad būtų galimas staigus patraukimas, kai žuvis apžioja jauką. Tai taisyklė turėtų būti taikoma nežiūrint kokiuose vandenyse meškeriojama. Daugumas vandens gyvūnų ir jų vikšrų randama negiliai, šilame, mažai judančiame vandenyje. Gyviai ir

jų vikšrai būna prikibę prie paskendusiu medžių ar akmenų. Dažnai galima tuos gyvūnus pastebėti savo kiau tuose ropuojant par paskendusius akmenis ar kitus objektus. Perlaužus tokį kiau tą, randasi kirmelaitė, kurią užkabinus ant kabliuko, susidaro pirmos rūšies jaukas trautams meškerioti. Tuos gyvūnus angliškai vadinama mayfly, stonefly, caddisfly ir kitaip. Tinkamai juos panaudojus, yra nepaprastai geras trautams jaukas.

Nereikia būti specialistu, kad prisigaudyti reikiama kiekį norimų vandens gyvūnų. Išibridus į vandenį, reikia žiūrėti prie akmenų šonų. Vietomis beveik po kiekvienu akmeniu randama daugiau ar mažiau gyvūnų. Jie visi yra žuvų maistas, vien tik daugiau viliojantys žuvį, kiti mažiau. Praktika parodys, kur toje vietoje geriau tinka jaukams. Pavertus akmenį, kiti gyviai šauna statiga į gilumą. Gerai yra turėti su savim tankų tinkluka, kuris laikomas iš gilesnės pusės akmenį keliant, tuomet jie pakliuna į tinkluka. Nebūtina žinoti jų angliškų, lotyniškų ar lietuviškų pavadinimus. Trautas duos atsakymą ar jam patinka jūsų stūdomas skanėstas.

Hellgramite būna po akmenimis pusiau ilindę į dumblių ar smulkų žvyną. Tai yra daugiakojė kirmėlė, susidedanti iš daugybės sąnarių, pieštuko storumo ir 5 cm. ilgumo. Ties kirminali randami prikibę prie akmenų apačios, kad srovė nenuplautų į gilumą. Šis gyvis kabi-

namas, ant No 8 kabliuko su ilgu koteliu praduriant prie galvos ir iškišant pro angą. Tamsios spalvos kirmėlinas su judančiom kojom sužadina trautui apetitą ir jis negali palikti jo nepraritęs.

Stonefly yra tamsios spalvos kirmėlė su neaiškiu oranžinės ir raudonos spalvos ženklais per nugarą ir per šonus. Randama bėgančiame vandenyje, prikibus prie akmenų apačios.

Caddisfly lėliukė arba vikšras randasi kiau te, sulipdytame iš augalinių ir rūpau smėlio tartum klijų.

Lėliukę geriausia išimti iš kiau to, papučiant pro užpakalinį kiau to galą ir vikšras išlenda. Galima išimti lėliukę ir atsargiai laužiant kiau tą. Vikšras yra gelsvos ir grietininės spalvos, juoda galva su kojelėmis. Šis gyvis randamas prikibęs prie paskendusiu medžių ar akmenų atviroje vietoje, nepasislėpęs po akmenimis. Caddis vikšrai tinka ne tik trautams bet ir goldeyes ir kitoms žuvis meškerioti. Šviesi, viliojanti spalva trautui labai lengvai matoma, todėl laikoma geriausiu jauku.

Be čia minėtų vikšrų, pavasarį naudojami dideli naktiniai sliekai, sūrio gabaliukai ir maršmelės bei kitoks natūralus maistas.

Pakartosis dar tą pačią taisyklę be išimčių: jauku naudojant natūralų maistą, kabliukas su jauku privalo slinkti su srove natūraliai, kaip srovė nešakitus vandenin įkritusius daiktus. Jeigu jauko kritimas išsiskirs iš srovės, jūsų jauką trautas ignoruos, kaip įtartina būtų

bę. Čia prikabinas dirbtinai svoris sugadintų visą bliznį.

Pavasari trautų meškeriojimą galima trumpai apibūdinti penkiomis punktais: 1. meškeriojimą spinningu ir jaukais panaudojant natūralų maistą ir antroje vietoje dirbtiną musę, ilgi dirbtinį plaukuoti vabzdžiai vadinamieji streamers ir bucktails. Iš šių dirbtinių jaukų yra populiariausi gray - ghost, black - ghost, marabou yellow. Traukiant vandenyje tie jaukai imituoja gyvas žuvis. Oranžinės, žalios ir baltos spalvos šaukšto formos blizgės ir vobleriai, labai palengva traukiant, duoda gerus rezultatus.

2. Meškeriojimo vietą reikia pasirinkti kur upelis įteka į ežerą ar didesnę upę, netoli upelio žiočių, kur laikosi žuvis, smeltis ir kiti vandens gyvūnai.

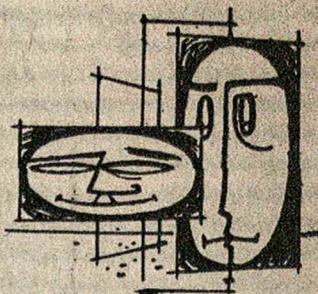
3. Anksti rytą, saulei tekant, meškeriojama sėklose. Dieną meškeriojama gilesnėse vietose, kur randasi priedanga didelėms trautams taip pat povandeninėse uolose, keterose, paskendusiuose medžiuose ir naudojant gyvus ir dirbtinius jaukus, kuriais valduojamos žuvis ar vėžiukai.

4. Po vidurdienio patartina bandyti meškerioti, kur srovė vanda per paskendusius akmenis ar bangos daužosi ir lužta į uolas, ten dažniausiai žuvis maitinasi vandens gyvūnais, kurių tokiose vietose būna gausu.

5. Su jauku visuomet reikia manevruoti vandenyje lyg jis būtų gyvas ir pats plaukiotų ir nardytų tarp uolų ir paskendusiu objektų. Natūralus ir dirbtinis jaukas vedžiojamas karte, sudarant trautui progą pasigauti jauką.

/bus daugiau /

KREIVI
VEIDRODŽIAI

Miegas skanesnis negu kiti skanumynai.

PRANEŠIMAS VISUOMENEI

Kaip jau spaudoje buvo paskelbta, Amerikos Lietuvių Tarybos pritarimu yra sudaryta speciali komisija, kuri dės pastangas, kad šio krašto vyriausybė imtųsi iniciatyvos apsaugoti Amerikos gyventojus nuo Sovietų valdžios išnaudojimų.

Sovietų valdžios pasipiktinimas per daugelį metų yra išvystytas iš tų Amerikos ir kitose valstybėse gyvenančių gyventojų, kurie rusų valdomoje imperijoje turi artimųjų, ir norėdami jiems padėti sunkiose gyvenimo sąlygose, pasiūnčia dovanų, už kurias Sovietų vyriausybė ima neįtikėtinai didelį mokestį. Prieš informuojant Amerikos vyriausybės žmones apie tokį rusų nežmoniškumą, komisija turi turėti tam įrodomosios medžiagos. Yra labai svarbu, kad tokios įrodomosios medžiagos būtų galima surinkti galimai daugiau, nes nuo tos, už mokestį, priklausys vyriausybės dėmesys.

Jeigu pavyktų nuo siunčiamų dovanų panaikinti mokestį ir bus galima dovanas siųsti tiesiogiai per Amerikos paštą, be siuntinių persiuntimo tarpininkavimo, žmonės ne tik sutaupytų milijonus dolerių, bet taip pat ir nedidintų Sovietų išdo, kuris yra naudojamas mūsų pačių demoralizavimui.

Komisija prašo lietuvių visuomenę pasiūsti jai sekančius duomenis: 1. Blankų kopijas, kurias iš-tivities co-ordinator Nijolė rašo persiuntimo agentūros Mackevičius /.

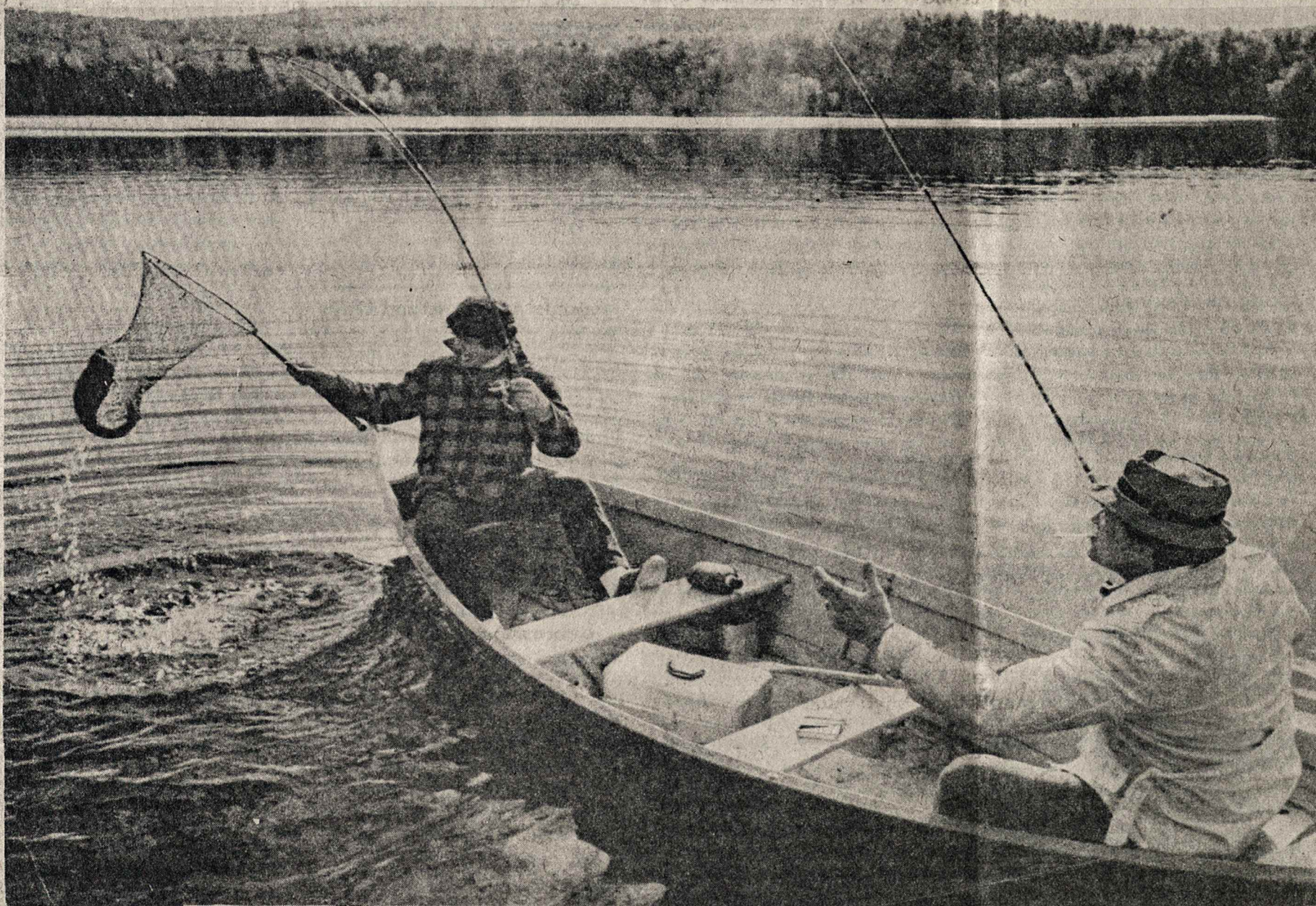
dovanas pasiūnčiant; 2. Visokią kitokią įrodomąją medžiagą, kuri parodo, kad už pasiūstas dovanas sumokėtas mokestis; ir 3. Jeigu tokių dokumentų neturima, prašomi parašyti laišką, nurodant kiek per eilę metų šelma ar asmuo už siuntinius apytikriai sumokėjo mokesčio. Xerox padarytos kopijos galioja.

Atsiliepusių asmenų pavardės, kas ir kam siuntinius siuntė, nebus skelbiama.

Rašyti šiuo adresu: CAESE-Duties 6831 So. Maplewood, Chicago, Ill., 60629, USA.

Amerikoje yra sudarytas specialus komitetas, kuris dės pastangas, jog Amerikos vyriausybė išsiderėtų iš Sovietų vyriausybės panaikinti mokestį už pastarosios teritorijoje gyvenančių asmenų gautas dovanų siuntinius. Todėl ir siunčiame šį pranešimą. Nors šioje byloje negalime atstovauti Kanados piliečių, bet iš savo pusės stūdom, kad ir Kanadoje piliečiai apsiimtų ką nors panašaus atlikti.

Su pagarba, /pas./ Al. Pakalniškis Committee to End and Abolish Soviet excesses 6831 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629 CAESE-Duties /Chairman: Kasperas Radvila, Information director: Alexas Pakalniškis jr., activities co-ordinator Nijolė Mackevičius /.

ŽUVAUJA SU SPININGU...

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11 iki 11,30 val. vak.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

PRENUMERATA \$ 10.00 metams ir \$6.00 pusei metų.

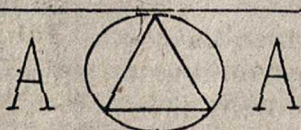
KELEIVIS

PUBLISHING COMPANY

TEL. 268-3071

PUBLISHERS OF THE LITHUANIAN WEEKLY SINCE 1905

636 EAST BROADWAY • SOUTH BOSTON, MASS. 02127

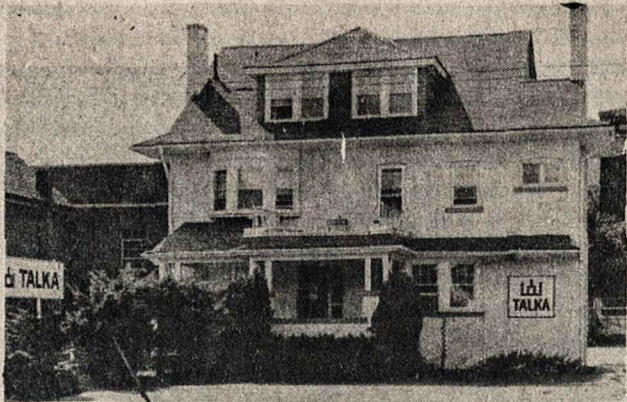
JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS; BET JEIGU GERI IR MATAI, KAD GĖRIMAS IMA NAIKINTI TAVE PATĮ, TAVO IR TAVO ARTIMŲJŲ GYVENIMĄ IR NŪRĮ NUSTOTI GERTI - ATEIK PAS MUS. MES GALIME TAU PADĖTI.

LIETUVIŲ (ALCOHOLICS ANONYMOUS) A.A. GRUPE (Lithuanian A.A. Group)

susirenka kiekvieną trečiadienį, NL redakcijos patalpose (7722 George Street, LaSalle, Que.) 8 v.v. Susirinkime kalbama lietuviškai. Jie atviri visiems, ieskantiems pagalbos. Atejes pas mus - nebebūsi vienas. Jei nori daugiau informacijų skambink: Leonui G. 366-2548 (namu) arba 489-5391 (darbo tel.), Juozui G. 365-0691, Henriui N. 277-7868.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$7.000.000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) ... 6%
santaukas ... 8 1/2%
term. depozitus 1 m. 9 1/2%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas ... 12%
nekiln. turto pask. ... 11%

IŠVYKOS Į GAMTĄ

Atėjus vasarai įvairūs viešo pobūdžio renginiai salėse sustojo. Kad ir dar ne labai pastovus oras / bent pas mus/, vis dėlto visus vilioja gamta. Pirmoji išvyka į gamtą Joninių vardu, surengta vietos šaulių kuopos, birželio 20 dieną mūsų medžiotų klubo nuosavybėje — šaudykloje.

Antroji iš eilės išvyka gegužinė surengta liepos 25 dieną, vietos SLA 72 kuopos. Tai jau buvo bene 14 metų iš eilės tapęs tradicine būtinybe, renginys. Vietą kūrėjo savanoris A. Padolskis sodyba prie Paris miestelio. Buvusieji gegužinėje, šia vieta labai patenkinti, o naujai atvykę taip pat nenusivylė. Ši išvyka nebuvo tik tuščia pramoga gamtoje. Ji

surengta Nijolės Sadūnaitės garbei. Besidomį savo gimtojo krašto reikalais iš spaudos prisimenama, kad Nijolė Sadūnaitė 1974 m. telismo buvo išsiųsta Sibiro bausmei atlikti jos pačios žodžiais tarant, už tiesą ir meilę žmonėms.

Gegužinėje gautojo pelno dalis įnešta Tautos Fondan Nijolės garbei. Tam reikalui surengta piniginė loterija, kurios bilietai išplatinti ir laimikių traukimas įvyko gegužinės metu. Be nenumatytų staigmenų, gegužinėje buvo galima gauti šiltos ir šaltos užkandos bei valsvandenių, ir kietesnio gėrimo. Buvo labai gražu, kad šalia vyresniųjų, gausiai dalyvavo ir mūsų jaunimas, pagerbti jaunos kovotojos darbą už laisvę ir meilę žmonėms. Zp.

NIAGAROS PUSIASALIS

AUKSINĖ SUKAKTIS

Sofija ir Stepas Ulbinai iškilmingai atšventė savo 50 metų vedybinę sukaktį pirmą pamaldomis ir vedybinio atnaujinimo pamaldose St. Catharines, paskui valšėmis puošnioje Roman Court salėje Niagaroje, dalyvaujant virš poros šimtų svečių. Jubilijatus sveikino Kanados bei Ontario premjeras, prelatas J. Tadaras. Žodžių sveikino ramovėnų, šaulių, vilniečių, SLA bei Nemuno ansamblio atstovai.

S. Ulbinas visą savo amžių praleido dirbdamas Lietuva. Savanoris, šaulys nuo jaunų dienų, buvo Welland'o b-nės pirmininku ir Vilniečių Sąjungos pirmininku. Visad yra aktyvus lietuviškoje veikloje, nemaža rašo spaudoje. Jo žmona, tik atvykus į Kanadą ir įsikūrus Niagara Falls, buvo pirmo tautinio ansamblio Gintaro vadovė, paruošė vaikus taip, kad šie dalyvavo Buffalo miesto televizijos programoje. Namai išpuošti dideliais, skoningais rankdarbiais. S.S. Ulbinai išaugino du sūnus ir dvi dukras, kurių vaikai yra aktyvūs lietuviškoje veikloje.

Vaišių programos pabaigoje kun. Juvenalis Liauba įteikė jubiliatams popiežiško palaiminimo raštą, palinkėdamas jiems dar daug gražių ateities metų. Susirinkę sugiedojo Ilgiausių Metų.

Vaišių programai vadovavo ir pagrindinę kalbą pasakė S. Šetkus. Viskas vyko gražioje ir jaukioje nuotakoje. Kor.

popietė savuose namuose

J. Panchunas

Svečiai iš Montreallio

Štandieną, torontiečių tarpe prie vieno stalo pletauja svečiai iš Montreallio. Torontiečiai savo geruosius pažįstamus kaip reikiant užima ir nuoširdžiai vaišina. Ir pietus jiems užsako, ir supažindina su skubančiom, patraukliom padavėjom, ir pakartotinai duoda užsakymą tarp stalų besisuklėnantiems Lokio baro patarnautojams.

Tuo tarpu svečiai, atrodo, ne tiek įvertina torontiečių vaišingumą, kiek jie žavisi matytom lietuviškom instutacijom. Didžiausią įjėms išpūdi padarčius Priskėlmo parapijos atnaujintoji bažnyčia. Nuėję ten išklausyti pamaldų, jie pasijuto kaip nepaprastai didingai ir šventiškai nuotaklingai. Prieš ketletą metų ten buvę, ši sekmadienį tiesiog neatpažino taip iš pagrindų pakelstos ir skoningai išpuoštos šventovės. O pasigėrėtinai, per mišias giedoję chorą, tarsi skaidrino visą patalpą, keldamas susikauptimą.

Juos stebinę ir ten atlaikytos, vien lietuviškos mišios, ir pilnutėlė bažnyčia žmonių.

Po pamaldų jie aplankę, parapijiečių patogumui sekmadienį veikiantį bankelį. Apžiūrėję Petro ir Aidos Miševičių vedamą lietuviškų laikraščių, knygų, plokštelių ir įvairių drožinių kioską. Jie labai stebėjosi ir tokia gausia parapijos biblioteka, turinčia virš 5000 knygų.

Jie apžiūrėję ir Toronto Lietuvių Namus. Apėję visas čia esančias sales, čia irgi veikiančią, kiek kuklesnę, biblioteką, pensininkų kambari. Bet apie tai jie nenori daugiau kalbėti. Jiems kaip ir nepatogu ką nors daugiau pasakyti. Tas jiems primena jų pačių turėtą, taip sekmingai perstatytą, pagrindinai atnaujintą, dar Expo 67 metais suvažiavusius tautiečius priėmusį ir stebinsį Vytauto Didžiojo klubą. Tik taip nesėkmingai ir ne laiku prarastą.

Bet po nuosaikingo torontiečių bičiulių vaišingumo ir pakartotinių stiprumėlių, atnešamų iš Lokio baro, svečiai pamažu atsileidžia. Jie

įsidrąsina ir pradeda apie save daugiau kalbėti. Šiaip ar taip Montreali irgi tenka laikyti nemažesniu dėmesio centru. Ten pas juos buvusi surengta Expo 67, šimet ten įvyksta pasaulinė sporto olimpiada, be to, jie rengiasi šaukiant pastrodyti šmetinėje, ten įvykstančioje Lietuvių Dienoje. O jeigu dar pridėjus jų leidžiamą pirmąjį lietuvišką savaitraštį, veiklią Bendruomenę, gyvybingus šaulius ir abi parapijas, ko daugiau ir beuorėti. Kai tuo tarpu torontiečiai nebeteiko net savo laikraščio, išskėlus jam iš Toronto...

Jie dar norėtų pridėti ketletą žodžių apie savą, ten turimą šviesią asmenybę, vienos parapijos klebono asmenyje. Tai esąs nepaprastai dinamiškos dvastė, sugebėjus parašyti ištisas knygas apie neapčiuopiamo grožio pajutimą, tikrąjį dvasinės mėlės supratimą ir filosofinių tiesų gilumą. O jeigu prie jo pastoracinio darbo pridėjus dar didžiulias keliones, pamatysime, kad jis yra apkeiliavęs beveik visą pasaulį. O tokių asmenybių daugiau paleiskant, jeigu ne jų Montrealis, vargiai būtų galima kitur ką nors panašaus rasti...

Su tuo svečių pasakymu, įsiterpia vienas torontietis. Jis neva kiek užstipuldamas, kartu ir atsiprašydamas, nenorėdamas užgauti viešinių svečių, pasiklausa, kaip ten esą montrealiečių dvasiniai reikalai? Koks esąs jų reikalų supratimas ir jų materialus rėmimas? Kaip jie ten palaiką tikybinius židinius? Kaip jie remia savas parapijas? Kiek jis esąs girdėjęs, tie visi reikalai ten nesą pasigėrėtinai būklėje. O jeigu konkretesniame pavyzdžiui jis pamintų šio pavasario Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos darytą rinkliavą Lietuvos tikintiesiems, tas reikalas pasibaigęs beveik skandalingai, montrealiečių atžvilgiu. Jie čia, Toronte, negali ne tik suprasti, bet ir įsivaizduoti, kaip Montrealis galėjęs taip padaryti? Tas jų miestas visuomet pirmavęs lietuviškos veiklos dirvonuose, vis suomet skelbęs išgausiąją

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.
2224 DUNDAS STREET W.
TORONTO, ONTARIO
M6R 1X6
Visais keliainių reikalais
betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531

kurios ji nebuvo mačiusi moteris, bet atrodo gražiai ir energingai.

SAULIŲ SAJUNGOS TREMTYJE ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS TORONTE. Saulių dalinių vėliavos su vėliavnešiais ir dešinėje atidarymo žodį tares St. Jokūbaitis, suvažiavimui ruošti k-to pirmininkas. 6 Nuotrauką St. Dabkaus.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9 3/4% už 2 m. term. dep.
9% už 1 m. term. dep.
8 1/4% už pensijų ir namų planą
8 1/4% už spec. taupymo sask.
7 1/2% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

9 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už mortgičius

AKTYVAI virš 12 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir saskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario
ir 532-1149 M6P 1A6

Balio Maskeliūno

IVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

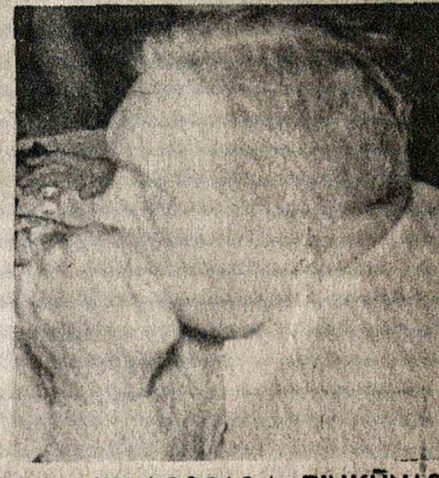
VISŲ RUŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

Tel. 251-4864 arba 251-4025 — Namų tel. 277-0814

2405 Lake Shore Blvd. West, Suite 403, Toronto, Ont. M8V 1C6

kolonija, taip skaudžiai nuvylęs tokiomis sentimentalais pagrįstame reikale. Kuomet Toronto tikintieji suaukojo beveik du tūkstančius, montrealiečiai, vos ne vos sukrašptę pusantros šimtinės.

Jie čia tik stebisi, kaip neraudonuojant, dėl tokių davinų, būtų galima pasirodyti prieš Kanados Lietuvių Katalikų Centrą, o tuo labiau prieš pačius Lietuvoje esančius brolius, kuriems tos lėšos buvo teikiamos.

PEDAGOGAS A. RINKŪNAS
IŠĖJO PENSIJON

Mūsų žymusis pedagogas ir mokykloms vadovėlių autorius, buvęs Lietuvoje keliose mokytojų seminarijose direktoriumi, buv. KLB p-kas, PLB švietimo vadovas, dabar vedantis lietuviškos seminarijos lietuviams studentams kanadietų mokykloje, spaudos bendradarbis, buv. redaktorius Antanas Rinkūnas išėjo pensijon. Iki šiol jis buvo viceprincipalas vienoje katalikų vedomoje mokykloje. Gerb. Antanas, atvykęs į Kanadą iš pradžių buvo vienoje mokykloje dženitoriumi. Tačiau gyvenimo kitiūts nugalėjo ir iš naujo baigė Toronto universitetą, gaudamas bachelor, master m.l. iš pedagogikos. Penstijoje būdamas dirbs lietuviškoje veikloje, ves lietuviams studentams seminariją / Toronto švietimo Valdya - Education board - apmoka išlaidas ir algas/.

Taip pat galės aktyviau prisidėti prie lietuviškos veiklos.

Šeštadienį draugai ir artimieji, vadovaujami dukrelės mokytojos Gledrės Paulionienės ir jos vyro Rimmo, padėdant poniams: Br. Sapljonienėi, B. Tamulionienėi, Augustinavičiūnei, Sungailienei ir kitoms, suruošė staigmeną — pobūvį. Atslinkę artimieji bendradarbiai, gen Konsulas dr. J. Žmuidzinas, dr. P. Gaida, kunigaikštis T. Auguštinai, kun. P. Ažubailis, dr. J. Sungaila ir daug kitų.

Visi buvo nuoširdžiai priminti ir pavaikinti. Pensininkas buvo pasveikintas kelių kalbėtojų. Buvo sugledota ilgiausių metų ir palinkėta sėkmės lietuviškuose darbo dirvonuose.

ATNEŠĖ, LAISVĖ

(Iš knygos „Skrydis 265“)

Š. Josmanas yra jaunas (g. 1946 m.) Lietuvos emigrantas, prieš ketverius metus su šeima atvykęs į Izraelį. Jis yra parašęs knygą, kurią „Possev“ leidykla leidžia rusų kalba. Čia pateikiama trumpa tos knygos ištrauka. Šiuo metu Š. Josmanas yra apsistojęs Londone, kur norėtų pastoviai įsikurti. Jis kalba gražiai lietuviškai ir palaiko ryšius su Londono lietuviais.

...Mūsų darbo kambaryje sėdi Sergiejus Aleksandrovičius, senas pensininkas, mano mokyklos buvusioji direktorė Markelova, dabar taip pat pensininkė, boksinkininkas, bet, nenorėdamas dirbti kaime, įsikūrė statistikos valdyboje.

Mūsų brigadininkė Aldona baigė Vilniaus pedagoginį institutą, bet, nenorėdamas dirbti kaime, įsikūrė statistikos valdyboje.

— Na, Aldona, pasakyk tiesą, — kaip visuo met, artėjant pusedienii pradėjo savo pokalbius Sergiejus Aleksandrovičius. — Ar tu irgi skaitai, kad rusai okupantai, ar sutinki, kad jie Lietuvai laisvę atnešė?

— Lietuva buvo laisva; kažką jūs maišote, Sergiejau Aleksandrovičiaus, — nusišypso Aldona.

— Jo-o, ir tu tokia pat. Nevertini tu tarybų valdžios, o jei ne mes...

— Jei ne jūs, Sergiejau Aleksandrovičiaus, ir kiti į jus panašūs, tai Lietuva ir šiandien būtų laisva, — įsikūso į pokalbį Zenonas. — Kaip ir Čekoslovakija, — tarp kitko, pridėjo jis.

— Rusai Lietuvai padėjo ant kojų atsistoti ir Čekoslovakiją nuo vokiečių išlaisvino, — pradėjo karščiuotis Sergiejus Aleksandrovičius.

— Taip, karo metu Čekoslovakiją nuo fašistų išlaisvino, o dabar nuo ko? — atsikėlęs, klausė Zenonas.

— Nuo ko? — jau rėkte rėkia Sergiejus Aleksandrovičius. — Nuo... nuo...

— Na, na, tai nuo ko gi? — juokėsi Zenonas.

— Nuo kontrrevoliucijos.

— Bet Dubčekas taip pat buvo komunistas.

— Kontra jis, o ne komunistas, — priešindamasis užsirikė Sergiejus Aleksandrovičius.

— Ar galima cigarečių? — paprašė Zenonas.

— Tu juk sportininkas, o be to... Nėra čia ko tu okupantų, kaip tu sakai, cigarečių prašyti. — Ir padėjo „Prima“ pokelį į stalčių.

— Koks jūs okupantas, Sergiejau Aleksandrovičiaus, — nusišypso Zenonas. — Jūs ir sutvarkyti nieko negalite. O kodėl? Todėl, kad dirbti nemokate ir esate nekultūringas. Aš ne apie jus asmeniškai kalbu, aš turiu galvoje visus rusus. Pavyzdžiui, aš kiekvieną lapą peržiūrėjau, o jūs tik kas dešimtą, o kitus paliekate. Jūs galvojate, kad niekas nemato?

— Užsičiaupk, šunsnuki, — vėl pradėjo rėkti Sergiejus Aleksandrovičius. — Jums, lietuviams, kaip matau, per daug laisvės davė. Jei Stalinas gyventų, kitaip su tavim pasikalbėtų. Štai, penkiasdešimt antrais, prisimenu, praėjo studentai per spalio demonstracijas juodais lietais, rankomis susiėmę, o Lenino prospektu gale jų jau laukė „voronokai“. Tiū-tiū, ir niekas nematė jų daugiau. O dabar, žiūrėk tik, kaip įsidrąsino. Kultūros pas mus nėra, dirbti nemokame...

Zenonas jam sako:

— O gal turite? Aš po karo dar vaikas buvau, bet prisimenu. Tarybinių karininkų žmonos nusipirko naktinius marškinius, likusius po vokiečių išsikraustymo, ir vaikščiojo gatvėse galvodomos, kad tai paskutinės mados suknelės.

— Nejuokauk tu su juo, senis prieš išeidamas į pensiją KGB dirbo, gali blogai baigtis, — pasakiau aš Zenonui lietuviškai.

Sergiejus Aleksandrovičius, nors gyvena Lietuvoje daugiau kaip dvidešimt metų, bet lietuvių kalbos nesupranta ir nenori mokytis.

O Zenonas, šaukdamas, atsakė man:

— Ar aš galiu jam pasakyti viską, ką aš apie juos galvoju? To seno b... nereikia bijotis, bedantis vilkas nepavojingas.

Bet... Per pietų pertrauką Sergiejus Aleksandrovičius paskambino į KGB. Kai Zenonas sugrįžo po pietų, jo jau laukė mėlyna „Volga“. Vos spėjus įeiti į kambarį, saugumiečiai griebė jį už rankų.

— Šitas? — paklausė jie Sergiejų Aleksandrovičių.

Tas palenkė galvą žemyn. Zenonas, nors ir suprato viską, bet bandė prieštarauti.

— Koks čia reikalas? Kas jūs tokie?

Tada vienas saugumiečių parodė jam pažymėjimą.

— Na, ir lerva tu, Sergiejau Aleksandrovičiaus, — spiovė Zenonas.

— Eik, eik, šunsnuki, ir žinok, — stipri dar tarybų valdžia.

Išdavikas vėl pradėjo peržiūrėti surašymo lapus. Jo sąžinė „švari“ — priešas papuolė į stiprias rankas. O saugumas pasakys Zenonui, ar iš tikrųjų tarybų valdžia atnešė Lietuvai laisvę...

po chicagos dangum

Lituanistinėse mokyklose mokslo metams pasibaigus, E. Šulaičio nuotraukoje Cicero mokyklos geriausi 8 kl. mokiniai — R. Korčiūtė ir V. Laniuskas, su direktorium kun. dr. A. Juška.

Nauja Lietuvų Radijo Programa

Kaip buvo skelbta, programą įsteigė K. Brazdžionytė, veikia jau ketvirtą savaitę. Perduodama iš WOPA stoties AM 1490 Kc. banga nuo 10.00-11.00 val. vakare. Girdima labai gerai ne tik Chicagoje, bet ir 70-100 mylių nuo jos. Lietuviai šia

programa džlauglasi ir stundžia sveikinimus bei linkėjimus. Programa bus girdima kas savaitę po valandą. Tiesės skyrty vedą adv. V. Bylatis, Religijos — kun. J. Juozas vičius, kun. Trimakas, Sveikatos — dr. K. A. V. Jucys, Kulinarijos ir jaunimo — M. Buivydatė, Žinių — Bal. Brazdžionis.

Visi lietuviai, organizacijos ir institucijos, išjunkime šios programos veikimą ir rėmimą. Visais reikalais rašyti 2646 West 71 str. Chicago, 60629, Ill. Tel. 778-5374. Laukiame talkos!

• Atėjus vasarai, mes paleikame namus, išvykstame į visas pasaulio šalis. Ap-sisaugoti nuo plėščių, įrenkime gerus užraktus. Žymėkime daiktus, užrašykime jų numerius. Kambaryje įjunkime tranzistorinį radijo, įrenkime uždegamas lempas. Brangenybes patartina padėti į banko apsaugą. Uždarykime langus, praneškime policijai apie išvykimą.

• Vakar suėjo vienintelis, kaip okupuotoj Lietuvoj buvo nuteista už LKB Kronikos perrašymą, trims metams griežto režimo ištėmimo!

koncentracijos lagerį, gynusių žmogaus teises, Nijolė Sadūnaitė. Sovietai ją laiko labai izoliuotą, todėl ją laiškus rašyti iš šlapus yra nepatvirtams ten buvusių gyvųjų liudininkų.

• Chicago ilgoninėms vasaros mėnesiais reikla virš 60 tūkstančių vlenetų kraujo perliejimams. Nors žmonės aukoja kraują, bet dar yra didelis trūkumas.

• Prie Chicagos ežero jau veikia 18 paplūdytų. Kiti 72 miesto maudymosi baseinai tebus atidaryti nuo birželio 29 d. Doktorai perspėja nuo per didelių deginimų saulėje. Ypač reikla saugoti vaikus.

• Televizijos darbuotojas Bill Curtis, pirmadienį išgelbėjo Marquette parko la-gūne beskestantį 17 metų jaunuolį Vosatką. Mėras Daley Tarybos susirinkime jam įteikė garbės gelbėjimo medali.

• Virš dviejų tūkstančių pensininkų konvencijoje reikalauja, kad sulaukus 65 metų, nebūtų automatiškai atleisti iš darbų. Buvo gvildenamas ir sveikatos apdraudos įstatymas.

Patikslinimas: korespondentas iš Chicagos prašo patikslinti žinutę birželio 9 d. NL, minint partizaną J. Butėną, programoje dalyvavo akt. J. Kelečius. Akademijoje JC choro vardas Audra, o ne Aušra. Už netikslumus atsiprašo.

Bal. Brazdžionis

(Mūsų Lietuva — 1975 m. Nr. 20)

ISIDĖMETINAS IŠRADIMAS

Geriausias Amerikoje ir Europoje "JIB Haarpflege-Lotion" preparatas sulaukia plaukų slinkimo, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgaivinti natūralią plaukų spalvą. JIB vartodami nebusite nei žili, nei pliki 100%. (rašyti vaistinių RED BLUE knygoje). JIB Medicine Liq. 8 uncijos 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei: 2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

Delmar Ceramic's
(Mike Rutkauskas)

GREEN WARE GLAZES FIRING KILNS

477-G DELMAR AVE.
POINTE CLAIRE, P.Q. H9R 4A5
TEL. 695-0370

Pharmacie BRONX PARK Pharmacy
LEO RATNER, B.P.H. L. PH.
NIEKO NEKAINUOJANTIS IR GREITAS PRISTATYMAS
VEIKIANTI PAŠTO ĮSTAIGA

7576 CENTRALE — LASALLE — 365-0770

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME
J. F. Wilson & Sons Inc.
123 MAPLE BLVD. 5784 VERDUN AVE.
CHATEAUGUAY VERDUN, QUEBEC
TEL. 691-4760 TEL. 767-9956
MODERNIOS KOPLYČIOS

W. LAPENAT
GENERAL CONSTRUCTION REG'D.
89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.
Įvairi industrinė ir komercinė statyba ir darbas. Darbas atliekamas sąžiningai ir priimanomis kainomis.
— tel. 366-6237-3836.

JUOZAS GRAŽYS
Kailių siuvėjas

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuuoju
- Vasaros laika saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

Jetté & Frère Ltée
Viskas moderniems namams!

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taismai ir nauji įrenginiai. Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas. Atstovaujame — Hydro-Quebec išnuomavimui karšto vandens tiekimo Veltui kainavimas.

Plumbing & Heating kontraktoriaus.

140-2e AVENUE LASALLE, 366-0330

Lietuvių pensininkų susirinkime Chicagoje, kalba draugijos narys Gečas. Nuotrauka M. Nagio.

LIETUVA

Didelė nuolaida kainų (iki 60%) SIUNTINIAMS

- Medžiaga suknelėms - Crimlen, kostiumams ir svarkams - šiluminė rūšis - pusė kainos.
- Angliška medžiaga 100% vilnė. Vilnė arba polyestero - nuolaida iki 60%.
- Skarelės vilnones arba šilkinės ir naujausias piešinius.
- Megztukai, golfui ir puloveriniai - didžiausias pasirinkimas specialiomis kainomis.
- Moteriški paltonai - Borgana (art. fur) įvairaus dydžio - tik \$49.00.
- Vyriški megzti marškiniai (kanadiški) - pusė kainos. Taipgi, daugybė kitų daiktų, reikalingų Lietuvoje.

A.B.C. PARCEL SERVICE, 3891 St. Lawrence Blvd., Montreal, P.Q. H2W 1X9. Tel. 844-9098.

Skubiai išvalome, paimame, pristatome

M. PHILIPPE IZZI Prop.

SKAMBINKITE — **365-7146**

NETTOYEURS CLEANERS
7661-A CENTRALE
coin/ corner 5e ave **365-7146**
495-90e AVE
coin / corner Bayne **365-1143**

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

SALES SERVICE

CHRYSLER Dodge Trucks

PARDAVIMAS:

Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks

7835 Boul. Lasalle, LaSalle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės — De La Verendrye, pr. Lapiere vandens kanalo. Tel. 365-3364.

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darba atlieka sąžiningai ir priimanomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai statote naujus —

364-1470

Jony's Photo Studio

2680 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI • VEDYBOS • KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIANIS
ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

FINA TEL.: 694-1037
(MIKE RUTKAUSKAS)

PLAZA FINA

MECANIQUE GENERALE — SERVICE DE FREINS
MISE-AU-POINT — REMORQUAGE
GENERAL MECHANIC — BRAKE SERVICE
TUNE-UP — TOWING

215 BOUL. HYMUS POINTE-CLAIRE

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. — Tel. 366-7281

- ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ IŠORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS. (Lietuviams duodame specialią nuolaidą)
- APTARNAUJAME GAZOLINO IR ALYVOS PRODUKTUS.

Savininkai V. Susinskas & Son, tel. 389-0571.

NL REIKALAI

AKCIJŲ VAJUS:

Jonas Šeidydis iš Hudson N. Y. nupirko dvi akcijas už 20 dol. prie turėtos akcijos anksčiau.

J. ir O. Šeidydžiai yra buvę montrealiečiai ir tik prieš keliis metus, vedini patrauklesnių gyvenimo sąlygų, išsikėlė gyventi į JAV-bes. Jonas visad buvo rūpestingas ir paslaugus laikraščio reikaluose. Labai malonu, kad ir geografiniai nutolę, rūpinasi laikraščio ekonomine padėtimi. Jo dėka akcijų vėjus pakilo ir dabar yra viso parduota už \$ 8.590.

Dėkojame, ir laukiame atsilieptant kltų.
Laikraščio aukojo:
Londono Lietuvių Lėšų Telkimo Skyrus - \$50. Po \$35:
Tautos Fondo Atstovybė ir Adamonis Ins. Agency.
\$15- Br. Mozeras. \$10- Belesnų gyvenimo sąlygų, išsikėlė gyventi į JAV-bes.
Jonas visad buvo rūpestingas ir paslaugus laikraščio reikaluose. Labai malonu, kad ir geografiniai nutolę, rūpinasi laikraščio ekonomine padėtimi. Jo dėka akcijų vėjus pakilo ir dabar yra viso parduota už \$ 8.590.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui tik už \$5.00 metams!

Prašome iškirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokesčiu.

(Pavardė ir vardas)

(Tikslus adresas)

XI-ji LITERATŪRINĖ PREMIJA

Ateinanti rudenį Montrealyje Lietuvių Akademijos Sambūris Montrealyje iškilmingai įteiks jau vienuoliktąją Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją. Šiemet tal premijai kandidatuoja 1974-75 m. laikotarpio išleistos, dar nepremijuotos, grožinės literatūros knygos.

Sambūris pernai atšventė 25-ąją gimtadienį. Kadai, aple 30 sambūričių, patys dar neprasikūrę, ryžosi, bent "realistų" nuomone, beveik neįmanomam žygiui - išteigti grynai literatūriniais kriterijais skiriamą premiją ir jai surinkti \$ 500 iš savo ribotų išteklių. Tada tai buvo nemenkama suma, ir anas Montrealyje jaunųjų akademikų

žygis, kai kuriems kultūrininkams išsivijoje atrodė lyg ir išūlus. Žiūrint į laimėjusių sąrašą, aišku, kad premija niekad neteko jos nevertam. Štai laimėjusių sąrašas: J. Aistis, J. Mekas, M. Katiliškis, V. Ramonas, A. Mackus, K. Ostrauskas, A. Vaičiulaitis, K. Barėnas, J. Kralikauskas ir L. Lūnė Suteima.

Vienuoliktosios premijos vertinimo komisiją sudaro Lietuvių Rašytojų Draugijos atstovas dr. Henrikas Nagys, Lietuvių Bendruomenės atstovas Pranas Dikaitis, Sambūrio v-bos pakviesti - kritikas eseistas Vytautas A. Jonynas ir literatūros magistras Arūnas Staškevičius /jaunesniosios kartos atstovas/. Vertintojų komisijai pirmininkauja v-bos pirmininkė prof. dr. Ilona Gražytė-Maziliauskienė.

Tradicišnis premijos įteikimas įvyks Montrealyje š. m. lapkričio mėn. pabaigoje. Vertintojų komisijos sprendimas lauktinas spalio mėnesį.

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas

1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528

DR. V. GIRIŪNIENĖ
Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
MONTREAL
TEL: 255-3535

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja

1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., E.R.C.S.(c)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Tel. 931-4024
Suite 215, Montreal 109, Que.

PHARMACIE
Gagnon

ROBERT GENDRON LPH. PROP.

7626 CENTRALE LASALLE 366-9742

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

606 Cathcart (prie Phillips Square), Suite 405,
Montreal, P.Q. - Tel: 871-9644, namų 678-3660.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Quebec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

KLEBONO PAGERBIMAS
Aušros Vartų parapijos klebonas kun. dr. Jonas Kubilius pagerbtas 70 m. amžiaus proga ir, kaip Jonas, su kitais Jonais Joninių dienos proga. Šeštadienio vakarą, birželio mėn. 26 d. Aušros Vartų parapijos salę prisirinko nemažas skaičius parapijiečių, kurie norėdami parodyti solidarumą solentantui, atsisakė savaitgalio išvykų iš miesto į gamtą. Gražu buvo matyti ir šv. Kazimiero parapijos kleboną, kun. dr. F. Juzevičių, kartu su dideliu skaičium parapijiečių, kurie pernelyg greitai išsivino Jubiliją, kai prieš kelias savaites, F. Juzevičiui atostogaujant, kelias savaites jis ten ėjo klebono pareigas.

Pagerbimui ruošti buvo sudarytas komitetas iš kelių organizacijų. Inicliatyvą pasiūmė L. K. Mindaugo Šaulių kuopa, tad ir visam vakarui vadovavo Kuopos žmonės. Trys jų - V. Sušinskas, J. Šlaucius ir R. Simanūtkis paskaitė, inscenizuodami temą apie Miško Brolius.

Visam vakarui vadovavo Aug. Mylė, o šaulės moterys su pagalbinkėmis paruošė šiltą vakarienę ir aptarnavo stalus.

Buvo sveikinimų ir linkėjimų. Vėliau Tėvas J. Kubilius gana kondensuotu žodžiu padėkojo ir užtikrino, kad nors įžengęs į aštuntąją dešimtį, jaučiasi kaip 37 metų.

Grojęt Perkūniui visi linksmosios iki vėlyvos nakties.

Man And His World jau veikia su valstybių paviljonais. Sovietų paviljone veikia Estijos skyrius, kuriame išstatyti estų liaudies meno ir kt. išdirbinių.

Bendrai įėjimas laisvas,

22- KANADOS LIETUVIŲ DIENA

MONTREALYJE - 1976 - SPALIO MĖNESIO 9-10 DIENOMIS

"GINTARO" ansamblio "Gintarelis", vad. J. Žurkevičiaus, atlieka lietuviškas liaudies dainas. Nuotrauka L. Giriūno.

tik į paviljonus einant, reikia mokėti, kaip ir praėjusiais metais.

Liepos 4 d. 1,30 val. p.p. Place des Nations pasirodys Montrealio Jaunimo Ansamblio Gintaras.

Hilda ir Zigmas Lapinais linksmi draugų ir artimųjų tarpe atšventė 25 m. vedybines sukaktį.

Vaivorykštės grupė, pasikvietusios dar keletą prijų - čiančių suruošė Kristinai Bendžiūtei staigmeną - Mergvakarį Irenos ir Petro Lukoševičių namuose.

Buvo tarta malonių, prasmingų ir humoristinių žodžių, įteikta gražių dovanų, uždegtas ramunų vainikas su rūtomis, padainuota dainų. Ant medinio kočėlo visos pasirašė ir austa juostelė, ant ku-

rios jis kabės, užtikrino, kad ir gyvenimo būdą pakeitus, Kristina Bendžiūtė neapstingai, Vermonte vesti jaunimo stovyklos.

Adolfas Lapinskas buvo operuotas Reddy Memorial ligoninėje ir gydomi dr. A.S. Popieraitio priežiūroje.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTI IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!
- NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!
- MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTINI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

PASIKALBĖKITE SU
Managieriu
LEO GUREKAS

mw montreal west automobile
11 WESTMINSTER SOUTH 489-5391
(At the end of Sherbrooke Street West)

LEFEBVRE & ROBERT INC.

AMEUBLEMENT - FURNITURE

PARDAVIMAS

IVAIRIŲ
BALDŲ
PER
KRAUTUVĖS
3
AUKŠTUS

- Užėikite ir įsitikinsite, kad įmonėje baldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.
- Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887
7643 CENTRALE 366-1282 (DECORATION)

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS
C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Royal Trust

Atstovas J. Skučas,
6966 Terrasse Sagamo, Montreal, Que. H1S 2G1.
Tel. 354-0360, namų 722-9663.

PATARNAVIMAS NEKILNOJAMO TURTO
PIRKIME - PARDAVIME
(Specialybė - sklypai ir žemė)

TRUST GÉNÉRAL DU CANADA

3270 Boul. Langelier, Montreal, P.Q. H1N 3A7
PIRKTI AR PARDUOTI
NEKILNOJAMĄ TURTO PADĖS JUMS
V. PĖTERAITIS
254-4566 / Namų - 721-0614

GALVOJATE PIRKTI AR PARDUOTI?
NAMAI - APARTMENTAI - ŽEMĖ - PASKOLOS

D.N. BALT - BALTRUKONIS
Sylka Realities Inc.
445 Jean Talon West, Suite 305,
Tel: 273-3442, 273-9181, 737-0844.
Foto E.M.L.S. Sistema.
Montreal, Que.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal 409

TEL: 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

LITAS
Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8,
Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasias s-tas 6.0%
Taupomasias s-tas 8.25%
Termin. ind. 1 metams 9.5%
Termin. ind. 2 metams 9.75%
Termin. ind. 3 metams 10.0%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės 11.0%
Nekiln. turto 10.75%
Čekių kredito 12.0%
Investicines nuo 11.0%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.